

Tízéves a marosvásárhelyi Kálvin ház

Virággal, mézeskaláccsal köszöntötték az időseket

Szimbolikus ajándék a szépkorúaknak

Fotó: Nagy Tibor

Hangulatos, kedves ünnepségen virág, mézespogácsa, ének-számok, szavalatok és sok szép kíséretében köszöntötték a marosvásárhelyi református Kálvin ház lakóit. Az ünnepség kettős volt, hiszen nemcsak az idősek világnapját, hanem az intézmény fennállásának tizedik évfordulóját is megünnepelték, amelyen részt vett Kató Béla, az Erdélyi Egyházkerület püspöke, valamint Bogdán Szabolcs János, a Királyhágómel-

léki Református Egyházkerület püspöke, továbbá Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere, és mindnyájan köszöntötték a hajlott korú lakókat és a szép számban megjelent egybegyűlteket.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Épületüvegezés Marosszent- királyon

A siker titka az üzleti életben is a szenvedély – hogy mennyire igaz ez a mondás, arra Pajzs Tibor, a maros-szentkirályi Tiberiu Glas üvegfeldolgozó cég tulajdonosa az egyik legjobb példa.

4.

Hogyan alakul a vállalatok jövője?

Azzal is tisztában kell lenni, hogy a mesterséges intelligencia már most sem úri mulatság, egyre inkább megjelenik a kisebb vállalatok szintjén is.

6.

Lovas napok a Bekecsen

Múlt szombaton tizenkilencedik alkalommal gyülekeztek a Bekecs hegyen tisztelni és emlékezni az első világháború egyik fontos csatájára.

7.

Újonc is van Rossi 24 fős keretében

Újoncként Szűcs Kornélt is meghívta Marco Rossi, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya az októberi Nemzetek Ligája-mérkőzésekre készülő 24 fős keretébe.

10.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Miből lesz a takonybogár (?)

Kaáli Nagy Botond

Október havába léptünk, elkezdődött az iskola, sok helyen az egyetemi oktatás is. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen például október elsején zajlott a tanévnyitó ünnepség, új arcok érkeztek a városba, lehet, közülük fognak kikerülni a jövő meghatározó művészei. Vásárhely egyetemi város, az oktatás színvonala magas, mégis kérdés, hogy ez miben és hogyan mérhető. A művészeti egyetemek szempontjából a válasz nem is meghatározható, mert a művészet képlekeny, az üzenet a fontos, és az mindenki számára más és más. De az olyan intézmények esetében, mint az orvosi egyetem, már sokkal számottevőbb, hiszen a jövő orvosainak nemegyszer az életünket kell megmenteniük. És főleg ezen a téren hangzik el gyakran a „bezzeg régebb”, és ebben talán van is valami igazság. Persze bárhol végezhetnek a választott szakmájukban később briliáns szakemberek, alkotók és selejtek is. A médiával foglalkozó intézményekben is, hiszen elég, ha csak az elmúlt hétvége hatalmas viharaira gondolunk... Konkrétan az Ashley ciklonra, amely eltévesztette a házszámot, vagy arra gondolhatott, hogy egy ilyen országba, mint ez, meg sem érkezik. Ami azért lenne különös, mert ez az ország a szülőhazája. Ugyanis, ameddig nálunkfelé tele volt a média ezzel a Boris után érkező európai szélviharral, addig határainkon kívül sehol semmit sem tudtak róla. Ami nem meglepő, hiszen az Ashley ciklon soha nem is létezett. Csupán annyiban, hogy a különböző európai meteorológiai szolgálatok felvetették, hogy HA formálódik majd egy ilyen rendszer a Földközi-tenger felett, akkor LEHET, hogy Ashley-nek fogják nevezni

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

2

SZERDA

Ma **PETRA**,
holnap **HELGA** napja
Az év **276.** napja,
hátra van **90** nap

A nappal hossza:
11 óra 36 perc

7:23 6:51
18:59 18:50

IDŐJÁRÁS

Némi napsütés

Hőmérséklet:
max.: **17 °C**
min.: **6 °C**

naptár

Isten éltesse!

HELGA: az óészaki heilagr
(szent vagy megszentelt)
szóból ered.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2024. október 1.

1 €	4,9758 lej
1 \$	4,4857 lej
100 Ft	1,2512 lej
1g arany	381,9299 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Eskütétel és egyházi zsinat

Október 4-én, pénteken 12 órától a Magyar Unitárius Egyház Zsinata a küküllődombói unitárius templomban ülésezik. A Zsinaton 12 órától lelkeszszenntelési istentiszteletre és úrvacsoraosztásra kerül sor, ahol 14 lelkész tesz szolgálati esküt. A szószéki szolgálatot Szabó Előd lelkész (Székelykeresztúr) végzi. Lelkeszszenntelési beszédet mond Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke. A lelkészek eskütétele után úrvacsoraosztás lesz, az erre előkészítő beszédet Bartha Alpár lelkész (Székelykeresztúr) mondja.

Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai, a Felvidéki Magyar Értéktár, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület többfordulós interaktív honismereti, Kárpát-medencei vetélkedőt hirdetnek a külföldi értékek és a hungarikumok megismertetéséért és megőrzéséért, valamint az értéktárak bővítéséért. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztalra az általános iskola felső tagozatos (12–15 éves) diákjai jelentkezhetnek. Nem feltétel az iskolai háttér, lehet egyesület is a benevező intézmény. Minden csapatba 3 diák jelentkezhet, akiknek egy felkészítőt kell választaniuk vagy a saját iskolájukból, vagy egyesületükéből. A vetélkedőre regisztrálni október 11-ig lehet a vetélkedő honlapján: <https://www.karpatmedencei-vetelkedo.org/>. A felhívás teljes szövege és a további részletek a következő elérhetőségen tanulmányozhatók: <https://www.emke.ro/a-20242025-os-tanevben-is-lesz-4-hataron-at-vetelkedo-7353>

Tenyészbikaszemle

Október 5-én 11 órától a maroszentgyörgyi SEMTEST-BVN szarvasmarha-nemesítő állomás melletti arénában a 22. alkalommal szerveznek tenyészbika-bemutatót. A rendezvényre a szarvasmarha-tenyésztőkön kívül jeles szakértőket is várnak, többek között a cég németországi partnereinek vezetőségét. Várhatóan jelen lesz az Európai Bizottság mezőgazdasági biztosa, a romániai mezőgazdasági igazgatóság, az országos állategészségügyi és élelmiszer-biztonsági hatóság képviselői, ugyanis egy nappal korábban, október 4-én tudományos konferenciát is tartanak, ahol a szarvasmarha-nemesítésről lesz szó. A SEMTEST-BVN jelenleg nemcsak állattenyésztéssel és nemesítéssel foglalkozik, a kutatóállomás mintegy 400 hektáron takarmánynövényeket is termeszt, amivel biztosítja az állatállomány ellátását, ugyanakkor az egység különböző területén jelenleg 32 szakember dolgozik, akiknek az az érdekük, hogy támogassák az állattenyésztőket a minőségi tejhozam elérésében, gazdaságuk fejlesztésében.

Várvásár, idén utoljára

Október 11-étől 13-áig (péntek–vasárnap) 12 és 19 óra között az idén utoljára szervezik meg a Vár sétányon a hagyományos kézműves- és gasztronómiai vásárt, amelyre mintegy 80 helyi termelőt és kézművest várnak.

Hírszerkesztő: Vajda György

Örmény kulturális napok

A Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület a 14. alkalommal szervezi meg az örmény kulturális napokat Marosvásárhelyen október 11-13. között, az idei rendezvény témája – Komitas, az „örmény Bartók” születésének 155. évfordulója alkalmából – az örmény zene. Klasszikus, egyházi és népzenei koncertek és előadások, műhelyfoglalkozások, zenei témájú városi séta várja az érdeklődőket.

Az eseménysorozat október 11-én, pénteken 18 órakor kamarazenei hangversennyel kezdődik Aram Hacsaturján 20. századi örmény zeneszerző műveiből a Kultúrpalota kistermében, a csíkszeredai Trio Spi-

ritozo előadásában. Szombaton délután 10 órakor a Bolyai téri Studium Hub konferenciatermében *Örmény zene művelődési előadások* címmel tudományos-ismertetterjesztő előadások hangzanak el: dr. Avéd Éva Marosvásárhelyi zenei életét ismerteti, a székeludvarhelyi dr. Bodurian Ágota Komitas, az „örmény Bartók” életét és munkásságát mutatja be, a gyergyószentmiklósi Gál Hunor pedig az erdélyi örmény katolikus templomok orgonáiról értekezik. Ezt követi az erdélyi örmény katolikus templomi kórusok zenei workshopja Molnár Árpád szamosújvári és Bíró Zsolt gyergyószentmiklósi karnagyok irányításával. Ugyanaznap 15 órától városi sétára várják az érdeklődőket, a téma: *Zene Marosvásárhelyen – emberek, intéz-*

mények, örmények. A Bolyaiak szobrától induló séta során dr. Kálmán Attila és dr. Puskás Attila a vásárhelyi zenepedagógiai képzésről, a főtéri katolikus templom orgonájáról, Bod Péter zenélő kútjáról mesél.

A volt minorita templomban 17 órakor kezdődik az *Örmény népi és liturgikus dallamok* című programsorozat. Első részében keleti egyházi dallamok hangzanak el egy teljesen énekelt örmény liturgián, első alkalommal Marosvásárhelyen, a szamosújvári, gyergyói és vásárhelyi örmény egyesített kórusok közreműködésével. Ezt követően kaukázusi népdalokat adnak elő furulyán Ferencz János, Sántha Éva (Marosvásárhelyi Állami Filharmonia), és Kántor Anna Erzsébet, valamint a Marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium diákjai.

19 órától első alkalommal szerveznek svédasztalos örmény kulináris estet Marosvásárhelyen, amelynek helyszíne a vár Kádárok bástyája. A résztvevők a B.EAT mesterszakácsainak örmény ételkülönlegességeit kóstolhatják meg örmény konyak kíséretében, gyertyafényben és örmény népzenei háttérrel, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum Ugron Noémi-Andrea által irányított zenekörnek közreműködésével. Az este előzetes bejelentkezés szükséges a 0746.495.811-es telefonszámon.

A kulturális napok vasárnap 12 órakor zárulnak, megismételve a *Zene Marosvásárhelyen – emberek, intézmények, örmények* című városnéző sétát, amely ez alkalommal is a Bolyaiak szobrától indul. A rendezvényekre a belépés ingyenes, az örmény svédasztalos est kivételével.

Az örmény kultúra napjai 14. rendezvénysorozatának támogatói Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala, a Communitas Alapítvány és a Bethlen Gábor Alap. (közlemény)

Örmény népviselet és szőnyegek

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Letartóztatták kerítésért

Szeptember 30-án, hétfőn a Marosvásárhelyi Bűnügyi Nyomozó- és Gazdasági Bűnözés Elleni Szolgálat a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség támogatásával tíz helyen házkutatást tartott kerítés és prostitúcióra való kényszerítés ügyében.

A vizsgálatok alapján kiderült, hogy a gyanúsított személy 2019-től napja-

inkig, anélkül, hogy igazolni tudta volna tetemes jövedelmét, minden évben lakásokat vásárolt, amelyeket bordélyházként üzemeltetett. Az ingatlanokat feltételezhetően törvénytelenül szerzett pénzből vásárolta. A házkutatások során fegyvertartási engedély nélkül birtokolt gáz- és légpisztolyt találtak, egy hamis személyazonossági igazolványt, két adag fehér

porszerű anyagot, 28.000 eurót, 2.000 lejt, egy (valószínűleg arany) érmegyűjteményt, precíziós mérlegeket, megtalálták az ingatlanok adásvételére vonatkozó dokumentumokat és szerződéseket, és lefoglaltak hat mobiltelefon. A bizonyítékok alapján a gyanúsítottat, egy 45 éves nyárádkarácsoni férfit előzetes őrizetbe helyeztek. Az akcióban részt vettek a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség különleges egységei is. (pálosy)

RENDEZVÉNYEK

Gál Attila festészeti kiállítása

Október 6-án, vasárnap 12 órától a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében Gál Attila székeludvarhelyi festőművész egyéni kiállítását nyitják meg. A tárlatot, amely október 19-ig 9 és 13 óra között tekinthető meg, Czirják Lajos festőművész méltatja.

A Bohóc kerestetik a Stúdióban

Október 14-én, hétfőn 19 órától a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Stúdió termében is bemutatják Matei Vişniec Bohóc kerestetik című színdarabját, amelyet először a közönség augusztus elsején a Gyulai Várszínház produkciójaként láthatott. Az előadás tulajdonképpen három marosvásárhelyi színész jutalomjátéka volt. Szereplők: Niccolò – Szélyes Ferenc, Filippo – Györffy András, Peppino – Kárp György. Az előadás rendezője Béres László, a szöveget fordította Réz Pál, dramaturg Elek Tibor, díszlet, jelmez: Szélyes Andrea. A következő előadást szintén a Művészeti Egyetem Stúdió termében láthatja a közönség, november 4-én, hétfőn este 7 órától. Mindkét maros-

vásárhelyi előadásra jegyet foglalni a 0740-566-454-es telefonszámon lehet Angi Enikőnél. A jegyeket az előadás előtt, a helyszínen, a Stúdió színház jegypénztárából lehet majd átvenni.

Az Égi madár a Spectrumban

Október 3-án 19 órától a Spectrum Színházban a budapesti Színház- és Filmművészeti Egyetem IV. évfolyama színművész-próza osztályának diákjai előadják Mórincz Zsigmond Égi madár című színdarabját. Osztályvezető tanárok: Szarvas József és Rátóti Zoltán. Rendezte: Horváth Csaba. Előzetes foglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon. A jegyeket a Spectrum Színház jegypénztárában lehet kiváltani hétköznapokon 9 és 13 óra között, illetve előadás előtt.

Jam session

Október 3-án, csütörtökön 18 órától a marosvásárhelyi Kandake Caféban (Dr. Bernády György tér 3. szám) improvizációs est lesz. A résztvevőknek különböző zeneszerszámokat bocsátanak a rendelkezésére, amellyel egy, a „zenészek” által javasolt témára közösen zenélhetnek. A szervezők szándéka, hogy a zene hullámain a kávézóban újabb barátságok köthessenek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Mark Rutte átvette a NATO-főtitkári megbízatást

Mark Rutte korábbi holland kormányfő átvette a NATO-főtitkári megbízatást Jens Stoltenbergtól a szövetség brüsszeli székházában kedden. Mark Rutte az Észak-atlanti Tanács ülésének keretében tartott eseményen aláhúzta: elkötelezett a katonai szövetség felkészítése mellett a jövő kihívásaira, valamint a partnerkapcsolatok erősítése és az elrettentést és védelmet célzó közös erőfeszítések fokozása mellett.

– A NATO nagyobb, erősebb és egységesebb, mint valaha. Erős szövetséget örökölttem, és szándékomban áll az elmúlt években megkezdett munkát folytatni – fogalmazott Rutte, majd így folytatta: „felkészítem a NATO-t a jövő kihívásaira”.

Kijelentette: azon fog dolgozni, hogy a NATO erős maradjon, és biztosítsa a hatékony védelmet minden fenyegetéssel szemben. Ehhez – mint kiemelte – több erőre van szükség, jobb képességekkel és gyorsabb innovációval. Közölte: prioritásként fogja kezelni Ukrajna támogatásának fokozását, és azt, hogy az ország egyre közelebb kerüljön a NATO-hoz. „Európában nem lehet tartós biztonság erős, független Ukrajna nélkül. A támogatást a jövőben is fenn kell tartanunk, mert Ukrajnának jogos helye van a NATO-ban”. Meg kell erősíteni a partnerségeket, egyebek mellett az Európai Unióval, valamint a világ azonos értékeit, érdekeket képviselő országaival – tette hozzá beszédében az új NATO-főtitkár.

Mark Rutte szerint Ukrajna támogatása a helyes lépés, ez egyben befektetés a katonai szövetség biztonságába. „Mindent meg fogok tenni azért, hogy közelebb hozzuk Ukrajnát a NATO-hoz” – fogalmazott a NATO-főtitkár.

Mark Rutte, miután átvette megbízatását Jens Stoltenbergtól, a NATO-székházban tartott első főtitkári sajtótájékoztatóján közölte, a független és demokratikus Ukrajna az európai béke és stabilitás sarokköve. Ukrajna támogatásának költsége sokkal alacsonyabb, mint annak a költsége, amennyibe Vlagyimir Putyin orosz elnök győzelme kerülne – hívta fel a figyelmet.

A NATO döntéshozó szerve, az Észak-

Mark Rutte, a NATO új főtitkára sajtóértekezletet tart a beiktatási ünnepsége után a katonai szövetség brüsszeli székházában
Fotó: MTI/EPA/Olivier Hoslet

atlanti Tanács 2024. június 26-án határozott úgy, hogy Mark Rutte leköszönő holland miniszterelnököt nevezi ki a NATO következő főtitkárának. Kinevezését a tagállamok vezetői a július 9. és 11. közötti NATO-csúcstalálkozón Washingtonban megerősítették.

Rutte a Holland Királyság 50. és egyben a leghosszabb ideig hivatalban lévő miniszterelnöke volt. 2006 és 2023 között a Néppárt a Szabadságért és Demokráciáért (VVD) elnöke volt. Két évvel a VVD 2010-es választási győzelmét követően a kormány összeomlott, a 2012-ben kiírt előrehozott választást újra megnyerte. A 2017-es választáson Rutte pártja megalakíthatta harmadik, négy párti koalícióját, amely 2021-ben egy családtámogatásokkal kapcsolatos botrány miatt lemondásra kényszerült. A kiírt választást ismét megnyerte, 2023-ban a kabinet azonban ismét megbukott a Hollandiába érkező bevándorlók számának korlátozásáról kibombant vita során. Ezt követően az idén 57 éves politikus bejelentette, hogy nem indul a 2023-as előrehozott választáson. Ő az észak-atlanti szövetség 14. főtitkára.

A norvég Jens Stoltenberg leköszönő NATO-főtitkárként beszédében azt

mondta, az elmúlt tíz évben a NATO a legnagyobb átalakulásán ment keresztül.

– Megerősítettük védelmünket, felkészültségünket, megerősítettük a NATO-t mint intézményt, és megkettőztük a közös költségvetésünket, hogy biztosítsuk a hatékony végrehajtást – mondta.

Az elmúlt tíz év alatt a szövetség négy tagországgal – Montenegróval, Észak-Macedóniával, Finnországgal és Svédországgal – bővült, „Ukrajna pedig közelebb van a NATO-hoz, mint valaha” – tette hozzá.

Stoltenberg 2014. október 1-jétől töltötte be a NATO-főtitkári tisztséget. Eredetileg négy évre választották meg, megbízatását 2017-ben, majd 2019-ben újabb két évvel, 2022-ben, majd 2023-ban pedig további egy-egy évvel meghosszabbították. Stoltenberg kétszer volt Norvégia miniszterelnöke, először 2000 és 2001 között, majd 2005 és 2013 között, azt megelőzően Norvégia pénzügyminiszterként, korábban ipari és energiaügyi miniszterként tevékenykedett. A volt főtitkár 2021. december közepén megpályázta a norvég jegybank elnöki posztját, amelyet az oslói intézmény február eleji bejelentése szerint elnyert. (MTI)

Ország – világ

Románia eleget tesz az amerikai vízummentességnek

Románia formailag eleget tesz az amerikai vízummentességi program (Visa Waiver) valamennyi technikai követelményének – jelentette be kedden Andrei Muraru amerikai román nagykövet. Hétfőn véget ért a pénzügyi év az Egyesült Államokban, és az utolsó feltétel, amelyet Romániának még teljesítenie kellett, teljesült. Természetesen várjuk az amerikai partnerek megerősítését az elkövetkező időszakban, de az ideai vízumkérelmek száma, valamint az elmúlt évek erőteljesen csökkenő tendenciája alapján az a megítélésünk, hogy Románia a 3 százalékos elutasítási arány alá esett – mondta a nagykövet, aki szerint az első román állampolgárok valószínűleg a jövő év első felében utazhatnak majd az USA-ba vízum nélkül. Az Egyesült Államokba való vízummentes utazás nem csupán egy országnak biztosított kiváltságos státusz. Fontos előnyökkel jár majd számunkra. A könnyebb utazás révén a románok hozzájárulhatnak a kereskedelem és a befektetések fellendítéséhez. Arra is számítunk, hogy hamarosan több közvetlen légi járat fog közlekedni Románia és az USA között – tette hozzá a diplomata. (Agerpres)

Sportinfrastruktúra-beruházások az országban

A kormány folytatja a sportba és a sportinfrastruktúrába történő beruházásokat, és olyan programokat dolgoz ki, amelyek az egészséges életmódot népszerűsítik a fiatalok körében – jelentette ki hétfőn a miniszterelnök. Marcel Ciolacu egy konstancai és egy pitești-i stadion, valamint egy sepsiszentgyörgyi műjégpálya finanszírozási szerződésének aláírása alkalmából szervezett eseményen vett részt. A kormány közleménye szerint a három sportlétesítmény több mint egymilliárd euróból épül meg a fejlesztési minisztérium finanszírozásával. A 18 ezer férőhelyes, Gheorghe Hagiról elnevezett konstancai stadion a kivitelezési szerződés szerint 28 hónap alatt épül meg több mint 490 millió lejből. A Nicolae Dobrin nevével pitești-i aréna kivitelezése 372 millió lejbe kerül, és 43 hónapot fog tartani. Mindkét létesítmény UEFA 4-es kategóriájú stadion lesz. A 2100 férőhelyes sepsiszentgyörgyi műjégpálya alapterülete több mint 12 ezer négyzetméter lesz. A létesítményt orvosi és sportmódszertani központtal szerelik fel, és a legmodernebb szabványoknak megfelelő országos és nemzetközi versenyek megrendezésére is alkalmas lesz. A létesítmény a szerződés szerint 245 millió lejből épül meg 40 hónap alatt. (Agerpres)

Miből lesz a takonybogár (?)

(Folytatás az 1. oldalról)

(amúgy különböző országok különböző neveket adhatnak a viharoknak, de ez egy másik téma). No, ezt a lehetségesen-egyszer-majd-talán kialakuló rendszert adta be a hazai szenzációhajász média a bambuló lakosságunk, mint hamarosan érkező – tehát létező – istenverését, amely szétcincálja a földeket, széttizzza a gátakat, elárasztja a házakat, megnyuvasztja az apróvadat, sőt többi. Lett helyette egy csendes kis szeptember végi eső, oszt kezicsókolom. Nem tudom, ki és milyen média szakon végzett e tartalomgyártók közül... Marketingből biztos remekelt, de ami az igazságtartalmak közreadását illeti, inog ott a szekér rúdja rendszeren.

Visszatérve a kezdeti sorokhoz és a különböző felsőoktatási intézmények felelősségéhez, sajnos nem csak azokon áll, hogy aki egyetemet végez, abból milyen szakember – vagy milyen jellemű ember – válik. Közeli ismerősömmel esett meg, hogy kisgyerekének ovistársra piros szemekkel és ajkakra csergedező takonyfolyammal az arcán ment az oviba, az asszisztenső pedig értelem-szerűen nem akarta beengedni a többiek közé. Erre a harcias szülő kikapott a zsebéből egy papírlapot, és azon nyomban megírta az orrából bunjee jumping köteleket eresztgető fiókája számára az igazolást, miközben csomolungmai magasságokból osztotta az ést: – Micsoda is maga? Egy asszisztenső! Látja, én orvos vagyok! A gyermek egészséges. Itt az igazolás! Na, mit tud csinálni? Semmit! És azzal otthagytta a tébláboló gócot a többiek között. Milyen lélek, mekkora gőg és milyen mértékű suttyó arrogancia lehet egy ilyen erkölcsi vég-lény, a hét otthoni évet sikeresen szkipelő amőba fejében?

Persze, nem szabad általánosítani, és az is bizonyos, hogy az orvosok legtöbbször nem ilyen. Hogy számukra fontos a hippokrateszi eskü és felelősségteljes emberek-ként komolyan képezik magukat az egyetemi évek alatt. Pont úgy, ahogyan mások is, választott szakmájuktól függetlenül.

De amint látjuk, ilyen is van.

Heves összecsapásokról számolt be az izraeli hadsereg Dél-Libanonban

Heves összecsapások folynak az izraeli hadsereg egyik hadosztálya és a Hezbollah között Dél-Libanonban, miután Izrael kedd hajnalban a határt átlépve „korlátozott hadműveletet” indított a síita milícia infrastruktúrájának felszámolására, hogy ne támadhassa az észak-izraeli településeket – közölte az izraeli hadsereg (IDF).

A 98-as hadosztály már hetek óta készült a behatolásra. Előtte a Gázai övezetben a Hamász palesztin iszlamista terrrorszervezet elleni harcokban vett részt – tették hozzá. A légielő újabb támadásokat hajtott végre a Hezbollah fegyvergyártó üzemei és más létesítmé-

nyei ellen Bejrút déli Dahiya negyedében, a szervezet fellegetváróban. Libanoni jelentések szerint az IDF megtámadott egy épületet a tengerparti Szidón város közelében lévő palesztin menekülttáborban is, mert tudni vélte, hogy ott tartózkodik Munír al-Makdah, a Fatah palesztin párt katonai szárnyának libanoni vezetője. Izrael állítása szerint már a múlt hónapban megölte Munír al-Makdah Halil nevű testvérét, aki az Al-Aksza Mártírjainak Brigádjai nevű palesztin fegyveres szervezet tagja volt, részt vett Izrael elleni támadások megszervezésében, valamint fegyvereket és pénzt juttatott ciszjordániai terroristákhoz.

Kedd reggel is légiriadó volt Észak-Libanban, a határ menti falvakban és Ga-

lilea számos településén, ahol a polgári védelem utasításai szerint Haifa kivételével továbbra is gyülekezési tilalom van érvényben, és a diákok távoktatásban tanulnak.

Keddre virradóra Lloyd Austin amerikai védelmi miniszter telefonon beszélt izraeli kollégájával, Joáv Galanttal, és támogatásáról biztosította Izraelt a Hezbollah határ menti infrastruktúrájának felszámolásában az észak-izraeli települések érdekében, valamint általában is támogatásáról biztosította Izrael önvédelemhez való jogának érvényesítését. Beszéltek arról, hogy ezt a konfliktust is végső soron diplomáciai úton kell megoldani, hogy a civilek visszatérhessenek otthonaikba a határ mindkét oldalán. (MTI)

Terjed a koronavírus

A szeptember 23. és 29. közötti héten 2026 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, 10 százalékkal kevesebbet, mint az előző héten – közölte kedden az Országos Közegészségügyi Intézet (INSP). Egy gócpont a csíkszeredai kórházban alakult ki.

Az új megbetegedések közül 658 esetben újrafertőződést mutattak ki, az érintettek az első megfertőződéstől számított

több mint 90 nap elteltével kapták el ismét a vírust.

Az INSP tájékoztatása szerint a múlt héten 17 koronavírusos diagnosztizált páciens haláláról érkezett jelentés, mindannyian más betegségekben is szenvedtek. Eddig 69.175 koronavírusos összefüggésbe hozható halálesetet regisztráltak Romániában.

Az országban eddig összesen 3.576.833 koronavírusos esetet jegyezték. Az elmúlt héten 788 RT-PCR tesztet

végeztek, és 13.635 antigén gyors teszt eredményét dolgozták fel. A tesztek pozitívítási rátája 2,8 százalékkal 14 százaléka csökkent.

Eddig összesen 14.030.052 RT-PCR koronavírus teszt eredményét dolgozták fel, és 15.013.523 antigén gyors tesztet végeztek Romániában. A csíkszeredai megyei sürgősségi kórház kedden bejelentette, hogy a kardiológiai osztályán Covid-19-járványgóc alakult ki, ezért a beteglátogatásokat és a krónikus betegek felvételét egy hétre felfüggesztik, csak az akut és a sürgősségi eseteket látják el. (Agerpres)

Virággal, mézeskaláccsal köszöntötték az időseket

(Folytatás az 1. oldalról)

Méltó hangot adott az ünnepi együttlétnek az otthon lakóinak kórusa, akik az öröm napjáról énekeltek *Ferenczi Anna-Melinda* főasszisztens vezényletével. *Tárkányi Márton*, a református nyugdíjintézet igazgatója köszöntötte az egyházi és világi méltóságokat, a szépszámú egybegyűlteket.

Nem szabad feladni a reményt!

Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke egy rövid igével szólította meg az idősothton lakóit: *Én pedig szüntelenül remélek, és folyton dicsérlek téged* (71. Zsoltár, 14).

– Az idősek világnapján illendő megemlékezni az idősekről, mert gyakran elhanyagoljuk őket, nem figyelünk kellőképpen rájuk. Ebben az életszakaszban még nagyon sok a kreativitás, a készség az ismeretek befogadására. De azt is tapasztalom, hogy sok az összetört, megfáradt, magatehetetlen, mozgáskorlátozott vagy mozgásképtelen idős testvérünk, akik éppen az öregség miatt szenvednek.

– Szeretnék megöregedni, s élni az öregkort, de nem szeretnék öreg lenni! – mondják az emberek. Ilyen kettős arcú ez az életszakasz. Van benne öröm, és van benne félelem. Félelem attól, hogy már minden nehezebben megy, és hála a születendő unokákért, dédunokákért, akiket csak ez az életkor nyújthat az ember számára. Öröm a megszerzett élettapasztalat és bölcsesség. Ugyanakkor az ember keserűséget érez a saját sorsa fölött, amiatt, hogy a tükörből megtört, ráncos arc tekint vissza. Kettős arc: az egyik ránk

Jubilált az idősek otthona

Fotó: Nagy Tibor

nevet, a másiktól megriadunk. Nem egyszerű megöregedni. Érti ezt mindenki 70 vagy 80 esztendősen, sőt egyesek jóval korábban. Jelentkezik a test megfáradása, a szellem és a memória hanyatlása, szűkül a mozgástér. Ekkor kezdődik a sóvárgás az elmúlt, vissza nem térő ifjúság után. Tényleg fájdalomba, önsajnálattá kell alámerülnie annak, aki eléri az időskort? Semmi esetre sem! Az időskor nagy ajándék és lehetősége a csend, amely bővebben adatik, mint a korábbi életszakaszok zajos rohanásaiban.

Az időskor csendes óráiban visszatekinthetünk a múltra, a szépre és jóra, imádkozhatunk másokért, de gondolunk-e a múlt mulasztásaira? Nem jó terhelt lelkiismerettel szembeni az egyre jobban elfogyó idővel. Ez az az időszak, amikor kedvezően értékelhető át az ember élete. Ilyenkor az ember már jobban vágyik a szeretetre, mint a gazdagságra. Az számít, hogy fontos vagyok-e valakinek, s még jobban kívánjuk Isten elfogyhatatlan szeretetét. Szükséges tudni, hogy Isten mindig velem van. Az Úr ezt a bi-

zonyosságot erősíti meg az idős emberben. Ebben az életszakaszban nem szabad feladni a reményt. Az időskori reménységnek kell legyen egy intézményesített oldala is, ezért született meg tizennégy évvel ezelőtt a gondolat ennek az intézménynek a létrehozására, s azóta másik hét idősothont létesítettünk. Olyan társadalmi magatartás, működő szolidaritás, amiben az idős ember tudja: akkor sem leszek elhagyatott, ha egyetlen hozzátartozóm sincs! Ezt a reménységet nem szabad elbizonytalanítani! – fogalmazott *Kató Béla* püspök.

Mintaértékű, ami a Kálvin házban történik

Jakab István, a Kálvin ház igazgatója az intézmény tízéves történetét foglalta össze, kiemelve, hogy ma már mintaként szolgál a hasonló intézmények megálmodói és működtetői számára.

Elmondta, hogy tíz évvel ezelőtt, 2014-ben négy lakóval, 12 munkatárssal nyílt meg a Romániai Református Egyházak Nyugdíjpenztára által alapított Kálvin idősothton. Tíz év alatt 271 szépkorú került az otthonba, 75 munkatárs fordult meg itt, és közel 20 partnerrel működtek együtt. A kezdetek tele voltak kihívásokkal, s ilyenkor nem elég az emberi kitartás, bölcsesség, ennél többre van szükség kiigazodni az állami hivatalok útvesztőiben, családi kapcsolatok kuszaságában, a társadalmi változások kihívásaiban, a gazdasági megpróbáltatások kényserítőiben. Szükség van Isten jelenlétére is. A tíz év minden mérőköve megerősítette őket, s a változó lakó- és munkatársi közösség számára ez a ház otthonná

lett. Nem gondolták, hogy ennyire rögös, akadályokkal teli egy szociális intézmény engedélyeinek megszerzése, nem számoltak azzal, hogy nehéz lesz az emberi méltóságot biztosítani akkor, amikor maga a társadalom próbálja eltiporni azt. Nem számoltak azzal, hogy az idősgondozás szintjét és minőségét iratok mennyiségében mérik. Sőt, azzal sem számoltak, hogy fáj, ha egy gondozótól búcsút kell venni – mondta *Jakab István*, a Kálvin ház igazgatója, hozzátéve, hogy különösen a Covid-járvány, az idősothtonokat érintő botrány és az ezekkel járó hatósági túlkapasok idején kellett helytállni, a gondozást és orvosi ellátást biztosítani.

– Számos történet szépíti meg az otthon életét, s a történetek nemcsak megszépülnek, de életnek és összekötnék. A történetek és egymás megbecsülése abban is mérhető, hogy ma mintaértékű mindaz, ami a Kálvin házban történik. Jó példaként szolgál azoknak, akik tanulni, tapasztalatot szerezni jönnek a házba – fejezte ki az igazgató.

Az idősothton lakóit *Soós Zoltán* polgármester is köszöntötte, üzenete így hangzott: Akik az Urban bíznak, erejük megújul!

Az ünnepi műsor keretében a református lelkészkerület szolgált *Bíró Jenő* lelképásztor vezényletével. A 91. születésnapját ünneplő *dr. Jakab Tibor* saját verseit olvasta fel, míg *Jakab Ágnes* Reményik-verssel örvendeztette meg az egybegyűlteket.

Virággal és az alkalomra készített mézeskalács plakettel köszöntötték az időseket, az otthonban dolgozókat, köztük *dr. Finna Juditot*, aki az otthon lakóinak orvosi ellátását biztosítja. Végezetül a svédasztalos fogadáson a 94 éves *Bende Magdi* néni, az otthon legidősebb lakója felvágta az ünnepi tortát.

Pajzs Tibor fejlődő vállalkozása

Épületüvegezés Marosszentkirályon

A siker titka az üzleti életben is a szenvedély – hogy mennyire igaz ez a mondás, arra Pajzs Tibor, a marosszentkirályi Tiberiu Glas üvegfeldolgozó cég tulajdonosa az egyik legjobb példa. Az utóbbi években hatalmas fejlődésen átment, Marosszentkirályon működő vállalat jelenéről és jövőjéről néhány hete beszélgettünk a tulajdonossal, aki kérésünkre karrierépítése egész történetét körvonalazta.

Nagy Székely Ildikó

– 1995-ben egy családi vállalkozást indítottam Marosvásárhelyen, a Szabadság utcában. 2002-ben, mivel a törvény megkövetelte, kft.-vé vált a vállalkozás, tulajdonképpen akkor született meg a Tiberiu

Glas, amelynek profilja a kezdetektől az épületüvegezés volt. Az évek, évtizedek alatt folyamatosan bővült, fejlődött a cég, és 2016-ra kinőtte a Szabadság utcai székhelyet, akkor költöztettem át Szentkirályra. A növekedés azonban ezután sem állt le. 14–15 alkalmazottal láttunk itt munkához, most pedig 49–50 fős a csapat. Igaz, hatan a kollégák közül az udvarfalvi családi házamban indított nyílászárógyártásban dolgoznak, ami egy melléktévékenysége a vállalkozásnak.

Uniós nyersanyag, „fiatal” munkagépek

Az előrelépésben három sikeres pályázatnak volt kulcsszerepe, amelyekkel Pajzs Tibor uniós és kormánytámogatáshoz jutott. Ennek köszönhetően tehetett szert a piac elvárásainak megfelelő, korszerű

technológiára, munkásai így kizárólag új, legfeljebb ötéves gépeken dolgoznak.

– 200 ezer euró értékű gépsora-ink is vannak, amelyeket könnyű javítani. Ez hatalmas előny – jegyezte meg a vállalkozó, majd azt is elárulta, hogy a feldolgozandó üveget többnyire külföldről, az uniós országokból hozzák, Romániában ugyanis már csak Călărași-on van egy nagyon performáns üveggyár.

– A tavaly összesen 300 m² üveget dolgoztunk fel, idén már elértük ezt a számot. 2016-tól évente legalább 10%-ban nőtt a termelés, ezért bővíteni kellett a munkafolyamatoknak szánt felületet. A meglévő csarnok mellé, ami a cég tulajdonában van, idén 10 évre bérbe vettem a mellette levő, megürült csarnokhelyiséget. Meg szerettem volna azt is vásárolni, de a tulajdonos nem akarta eladni – tette hozzá Pajzs Tibor.

– *Beszéljünk egy kicsit a keresletről* – kértük az üzletembert.

– 90%-ban nyílászárógyártók tartanak igényt a nálunk feldolgozott üvegekre, a magánszemélyek, illetve a különböző intézmények a keresletnek mindössze a 10%-át teszik ki. Maros megyén kívül Beszterce, Kolozs és részben Szeben megyét fedem le, kevesebb megrendelés Hargita megyéből is érkezik. De mivel a Görgény völgyében sok kisebb cég működik, amelyek a nyílászárókkal az országot járják, a nálunk előállított épületüvegek mindenholva eljutnak.

– *Milyen típusú üvegek készülnek a Tiberiu Glasnál?*

– Ennek az iparágban nagyon sok ága-boga van, és ahogy fejlőd-

dik, úgy bővül a kör. Romániában még nincs szabályozva, hogy hol milyen típusú üveget kell használni, akik azonban uniós előírások szerint dolgoznak, azok hő- és hangszigetelt, tűzálló és még számos feltételnek megfelelő épületüveget keresnek, és ezt nálunk meg is találják.

– *A világvárvány számos vállalkozás fejlődését hátráltatta, vagy akár véglegesen megállította. Hogy élte meg ezt az időszakot a Tiberiu Glas?* – tudakoltuk Pajzs Tibortól.

– A koronavírus-járvány valóban sok helyen keltett pánikot, az első három hónapban nálunk is, de utána – paradox módon – előnyös helyzetet teremtett. A bezártság időszakában sokan kezdtek lakásfelújításba, így nőtt a megrendelések száma.

A cél: tartani a szintet

A Tiberiu Glas nemcsak területileg és a termelés szempontjából

nőtt, idén az autóparkja is megújult. A cégvezető a 13 három és fél tonnás teherautójából hármat cserélt vadonatúj járművekre a megrendelések minél hatékonyabb kiszállítása érdekében.

A vállalatnál nincs munkaerőhiány, Pajzs Tibor jó érzékkel válogatja meg alkalmazottjait, akik főként környékbeliek, és odafigyel arra, hogy betartsa a nekik tett ígéreteit, így ritkán kell új embert keresnie.

– Hálás vagyok a Marosszentkirályi Polgármesteri Hivatalnak, a közsegvezetéstől ugyanis kaptam egy parkolóhelyet, amit raktárhelyiséggé alakítottam át, az üvegládákat és sok egyébét tárolhatok ott – mondta a vállalkozó. Jövőbeli terveire irányuló, utolsó kérdésünkre így válaszolt:

– Arra törekszem, hogy ebben az állandó változásban, fejlődésben levő iparágban meg tudjam őrizni azt a szintet, amit elértem, és lépést tartsak az újításokkal.

Pajzs Tibor cégtulajdonos

Fotók: Nagy Tibor

25 éves a Hajdina néptáncscsoport

„Úgy veszem észre, eljött a pillanat, hogy továbbra is feltétel nélkül szeressük egymást, továbbra is megadjunk egymásnak minden ajándékot, amit a hatalmunkban áll megadni a maguk teljességében, de tegyük ezt a helyiség két végéből, az utca két oldaláról, vagy a világ túlfeléről.” (Neale Donald Walsch: A kapcsolatokról)

Tóth Sándor

E gondolattal indítható mindaz, aminek a múlt hét végén tanúja volt Marosludas és az Andrásytelep, a két rendezvény meghívottjai és az egybegyűltek. Ezek az érzések már a péntek esti fogadáskor, majd a hálaadó szentmisén, a néptáncosok felvonulásán és a koszorúzáson egyre erősödtek, mélyültek, majd a gála, az azt követő agapé, a táncház és a hazautazás újra felszínre hozta azokat.

A jubileumi rendezvényt megtisztelte jelenlétével Fodor Tamás, a Csíkszeredai Magyar Konzulátus vezető konzulja, Csépe Éva Andrea parlamenti képviselő, aki elismerően nyilatkozott arról, hogy immár 25 éve színpadon lehet a Hajdina. Kis István, Marosludas polgármesterhelyettese kiemelte azok szorgosságát, akik őseink kultúráját ápolják, feltárva annak felbecsülhetetlen értékét. Hangsúlyozta: ez – azáltal, hogy ennyi embert megszólít, összehoz – a közös magyar jövő biztosítója, záloga.

A huszonöt év jubileuma két eseményt is magába foglalt: a X. bukovinai székely találkozót Marosludas-Andrásytelepen, illetve a XXII. Kárpát-medence gyöngyei folklórtalálkozót.

zót. A bukovinai találkozó elején dr. Tóth Mária Orsolya néprajzkutató – a rendezvény moderátora – az idetelepített bukovinai székelyek érkezését, első éveit ismertette röviden.

A találkozó magyarországi vendégei a Garai Ifjúsági Néptáncscsoport tagjai voltak, akik bukovinai és erdélyi táncokkal, györgyfalvi koreográfiával tették színesebbé a két eseményt. A Szivárvány dalkör is már sokadszor ünnepelt velünk.

A nyitótáncban a házigazda Hajdina néptáncgyűttes bukovinai táncrendjét mutatta be. Szász Nóra volt hajdinás, jelenleg a Maros Művészegyüttes tagja és Kovács Szabolcs Zoltán, a Maros Művészegyüttes tánckarvezetője sziporkázó táncokból állította össze a műsort, a nagyerdemű tetszését elnyerve. Ezt követően a dévai Szivárvány dalkör bukovinai nótacsokra lelkesített, és a Garai Ifjúsági Néptáncscsoport lendületes bukovinai táncai zárták az előadást.

Ezután hangzott el Tóth Sándor rövid köszöntője, amivel megnyitotta a XXII. Kárpát-medence gyöngyei folklórtalálkozót. Tóth Sándor Szent Teréz imáját idézte: „Légy elégedett abban a tudatban, hogy az Isten gyermeke vagy. Legyen ez a tudat teljesen a tiéd, és adja meg lelkednek a dal, a tánc, a hála és a Szeretet szabadságát. Ez mindannyiunké.” Mintha a vendégek élményeit, a találkozás lényegét előlegezte volna meg ez a gondolat – tette hozzá a felszólaló.

A Hajdina egyik hajtása, a Tatárka néptáncscsoport moldvai táncokkal érdemelte ki a nézők vastapsát. A második hajtás, a Pohánka néptáncscsoport nyárádmagyarosi táncokkal pezsdített fel mindenkit. A vajdasági Ludas testvértelepülés Füzérfonók asszonykórusának dalai tovább emelték a rendezvény színvonalát. Az Ifjú Bekecs Néptáncgyűttes szilágysági táncokkal repített el a Mezőség peremén lévő településről. Ezt tovább fokozták a Garai Ifjúsági Néptáncscsoport györgyfalvi táncai. Ezután a Borsika néptáncgyűttes küllőmenti táncai következtek, majd a Kis Kikerics néptáncgyűttes dunántúli táncokat mutattott be. Ezután az Ifjú Bekecs néptáncgyűttes visszahozott a Maros mentére, Vajdaszentiványra, hogy a Haricska zenekar, Sinkó András tanár útánítványai – a Hajdina fiú táncosai – és Baranyai Adrienn Rebeka szólólista magyarszentbenedeki és magyarózdai dalsokkal koronázza meg az estét.

A jubiláló Hajdina premierrel, kalotaszegi táncokkal zárt. A folklórtalálkozón az Ördögsekér zenekar muzsikált.

Krisztina a maga mindjárt nyolc esztendejével négy nyelven mesél, vitatkozik, magyarul, és már az ötödiken is egyre magabiztosabban csicserog. A szőke fürtű tündérleányzó anyanyelven született csodamondásait párszor már történeté szóttem, de most a magyar mellett birtokolt jelrendszerébe is beleszerkeszttem – szintén nagyszerű „mesélőlkével” megáldott – édesanyjának köszönhetően.

Igaz, arról, hogy milyen tökéletes – engem messze leköröző – kifejtéssel érteti meg magát a kicsi lány angolul, a román nemzetiségű, de magyarul is jól tudó édesapjával közös beszélgetések, hancúrozások alkalmával már jó ideje meggyőződhettem. És madárnyelvismertetébe is beavatott párszor; bár ezen a téren a legkisebb szikráját sem mutattam a tehetségnek, így kizárt, hogy valaha utánozni tudjam a minden magánhangzóhoz egy „p” betűt, ahhoz pedig újra a szóban forgó magánhangzót ragasztó kommunikációs formát. Mi több, a saját keresztnevet, az Ipildipilkopó-t is nagy erőfeszítéssel tudtam csak megjegyezni, nehogy a Krisztina pergetté hosszú mondatokat. Anyai nagytatjától, a minden szavával,

gesztusával székely derűt és nyugalmat árasztó Zoli bácsitól egy ennél is bonyolultabb nyelvezetet, a kovásznai sajátosságának számító „ördögnyelvet” tanulta meg.

– Ennek lényege, hogy minden szó magánhangzója után odateszik a „mice” szócskát, a mássalhangzó után pedig a „tumba” végződést. Azt például, hogy „virág”, úgy mondják, hogy „vtumbaimcertumbaámicegtumba” – árulta el a napokban Krisztina édesanyja. Nekem leírni sem volt egyszerű ezt a betűépítmenyt, a tűzről pattant leányka azonban a nagyapjával így is folyékonyan társalog. De annak, hogy miért mesélem most el mindezt, egy – számomra – ennél is izgalmasabb apropója van.

A nyári vakáció utolsó heteinek egyikén Krisztina – régi kívánsága szerint – a tanítási időszakban Marosvásárhelyen élő, szünidőben haza-hazatérő kovásznai nagyszülőknél üdült. Édesanyja a napokban idézte fel az ottani történetek talán legemlékezetesebbikét.

– Anyuéknál vendégek voltak.

Apanyelv a konyhában

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

nélkül, mély meggyőződéssel a leányzó.

A továbbiakban Krisztina édesanyja arról mesélt, hogy mióta és hogyan sikerült megbarátkoztatni a kislányt a román nyelvvel.

– Annak ellenére, hogy a párom román nemzetiségű, ez kezdetben nehezen ment. Persze tanítgattuk, hogy az ország nyelvén kötelező tudni, és neki még inkább az, hiszen az édesapja anyanyelvéről van szó, és egy gyereknek mindkét szülője anyanyelvét ismernie kell. Azzal is biztattuk, hogy így neki is könnyebb lesz, mert sokkal több gyerekkel tud majd játszani. Az első reakciója azonban az volt, hogy „nem szeretem a román nyelvet!” Úgy gondolom, ez inkább

egyféle frusztráltságból adódott, és nem a negatív hozzáállásból.

– Hogy tudtátok végül legyőzni ezt a „gondolatmumust”? – kérdeztem.

– A sokat ismételt mondataink üzenete valahogy megragadt Krisztina lelkében, tudatában. Kezdtünk román rajzfilmeket nézni, a magyar mellé román mesekönyvet is kapott a szülinapjára, és választottunk két napot a hétből, amikor otthon a család csak románul beszélt. Ez utóbbi ötletnek egy kedves barátunk javaslatára az volt a „prototípusa”, hogy a lakás minden helyiségében más nyelven beszéljünk: a szoba maradt a magyar, az előszoba az angol és a konyha a román „terület”. Persze a kicsi huncut ezt is kicselezte, bekiabált a szobából a konyhába, hogy „apa, gyere be, valami fontos mondanivalóm van”.

Miközben Krisztina édesanyját hallgattam, felvillant előttem egy régi nyár pillanatképe abból az időből, amikor a fiam még óvodás volt. Eppen megérkeztünk a Vándortelepre, és – ahogy a legtöbb kisgyermek – Krisztián is végig-

pásztázta a nem hozzánk tartozó játékok és főleg járművek kínálatát. Egy pad mellé támasztott bicikli keltette fel leginkább az érdeklődését, és – bár ő is két keréken jött, saját tulajdonát rám bízva – elindult elkérni a bringát egy körre. Számomra is meglepő módon románul kérdezte meg a nála valamivel nagyobb látászó fiútól, hogy kipróbálhatja-e a járművét, és pedig magyarul adta tudtára, hogy kopjon le. Akkor már én is „szinre léptem”, és persze magyarul hívtam félre Krisztiánt. Erre aztán a „bölcs” apa is előkerült, és némi engedékenységgel a hangjában világosította fel a fiamat, hogy az ő gyereke románokkal „alapból” nem kommunikál.

Azóta sem felejtettem el a jelenetet – amint ez az imént ki is derült –, ezért is esett annyira jól az a hozzáállás, amit a másság elfogadásában Krisztina szülei képviselnek. Így nem csoda, hogy a szőke tündérleányzó egyre magabiztosabban beszéli az édesapja nyelvét, és biztos vagyok benne, hogy hamarosan annyira otthonos lesz ez is számára, mint az angol nyelvű játékvilág vagy a tréfás madárgyelv felszabadító dallamosága.

Tanárkarakterek a művészetekben

Megjelent a Korunk 2024. októberi lapszáma

A tanulás, a tanár-diák viszony, ezáltal a tanár szerepkör egy- idős az emberiség fejlődésével. A téma azonban mintha egyre aktuálisabbá válna napjainkban. Köszönhető ez többek között a digitális kor vívmányainak, illetve a társadalomban végbemenő, ezekhez is köthető gyors ütemű változásoknak, hiszen a digitalizáció következményeként a tanulás, a tanítás, illetve a tanár szerepkör újradefiniálásának kísérleteit éljük meg. A tematikus szám többek között azt vizsgálja, hogy a tanár figurája hogyan mutatkozik meg, illetve hogyan változik a különféle művészeti közegekben, elsődlegesen irodalmi művekben és filmművészeti alkotásokban.

A lapszám szerzői többek között Jancsó Miklós vagy Sára Sándor filmjeiben, a kortárs magyar prózában (Gerlóczy Márton, Garaczi László, Háy János, Schein Gábor regényeiben) vagy a kortárs német és magyar filmekben követik végig a téma alakulását. Jankó Szép Yvette a finn, Tatár Zsuzsa az erdélyi magyar kultúrán belül vizsgálja a bántalmazó pedagógusi attitűdök művészeti megjelenéseit. Anélkül, hogy a téma teljes körű tárgyalására törekednének, a lapszám írásai a kortárs tanári lét társadalmi összefüggéseinek legrelevánsabb kérdéseire kapcsolódnak.

A tematikus összeállítás szerzői: Beretvás Gábor, Doina Gecse-Borgovan, Hatházi Rebeka, Jankó-Szép Yvette, Lakatos Fleisz Katalin, Szabó Elemér.

Helikon-lapszemle

Megjelent a *Helikon* második szeptemberi, 2024/18-as száma, amely az idén 80 éves Franz Hodjakot köszönti. A lapszám a német költő verseivel, valamint Papp Attila Zsolt vezércikkével indul.

Szenkovic Enikő és Király Zoltán interjút közöl Franz Hodjakkal, versek is olvashatók az ünnepelt szerzőtől. Ștefan Damian esszéje Márton Evelin fordításában olvasható, Vincze Ferenc esszéje Hodjak költészetét a német irodalom kontextusában vizsgálja. Jakabházi Réka tanulmányban értekezik a nyolcvan éves költőről, Király Zoltán verssel köszönti Franz Hodjakot.

A Pavilon 420-ban Szirmai Panni prózát, valamint Benecsozky László, Kukucska Szabolcs és Szélyes-Pál Dániel verseket közöl. Anca Dumitru versei Demeter Arnold fordításában jelennek meg.

Verset közöl továbbá Borsodi L. László, prózát Borcsa Imola. A Kinematográfban Márcuțiu-Răz Dóra ír kritikát Hajdu Szabolcs Kálmán-nap című filmjéről. A Theátrumban Matei Vișniec drámája olvasható Karácsonyi Zsolt fordításában.

Kritikát Böjthe Pál közöl Franz Hodjak *Lélegzetvételek. Válogatott versek* című kötetéről. Fűlszöveget Szalló Tünde jegyez Molnár Eszter Edina és Sidó Anna Csáth Géza személyesen. *Alternatív életrajz* című kötetéről, valamint Nagy Zsolt ír Nagy Dániel *Úgy tűnik, az érzelmek megint kezdenek divatba jönni* című verseskötetéről.

Az Amplitúdóban Jakabffy Tamás esszéje olvasható, az Artefaktumban Karácsonyi Zsolt ír Astrid Hodjak képeiről.

A Helikon lapszámai megvásárolhatók az erdélyi könyvesboltokban és újságosstandoknál, valamint Magyarországon a Lapker árusító helyein és az Írók Boltjában.

Női vállalkozók Erdélyben

Gyakran teszik fel a kérdést női vállalkozóknak, hogy hogyan tudják összeegyeztetni a családot és a karriert, a cégvezetést? Holott távolról sem csak ez a két szempont van, hiszen ezek mellett beszélni kell a társadalmi vállalásokról, az illető nő egészségéről, annak megőrzéséről, illetve a család kapcsán is felmerül az a kérdés, hogy éppen melyik, a „régiből vagy az új”. Mármost az a család, amelyből származik vagy az, amelyet ő alakított. Ezekben a kérdésekben pedig nehéz megtalálni az egyensúlyt, sőt az is előfordul, hogy összefut a tej, átsapnak az ember feje fölött a hullámok, mondta *Czirjék Katalin* és *Dobre Nóra* a harmadik DeepDive kulturális-tudományos minifesztiválon.

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy mit lehet tenni, amikor felborult az egyensúly. A Népiújságnak nyilatkozó két női vállalkozó azon az állásponton van, hogy mindig azt kell választani, ami sürgősebb, ami a gyorsabb beavatkozást igényli. Ezzel együtt hatalmas a társadalmi nyomás is a nők vállán, hiszen, ha a karrierjüköt választják, és ott rendezik el először a sürgős teendőket, akkor elítéli őket a társadalom, mondta *Czirjék Katalin*, aki arra is rávilágított, hogy néha

kénytelen egy nő a munkát választani, hiszen valamilyen fenn kell tartani a lakást, ki kell fizetni a számlákat.

Ugyanakkor, ha megnézzük a statisztikákat, látható, hogy egyre több a női vállalkozó Erdélyben. Viszont néha a szebbik nem képviselői nem önszántukból lesznek vállalkozók, hanem azért, mert nem tudják összeegyeztetni az alkalmazotti státuszt a családdal, ilyenformán sok nő válik szabadúszóvá, mondta *Czirjék Katalin*.

Dobre Nóra lapunk kérdésére beszámolt arról is, hogy Romániában életbe kell ültetni egy olyan európai uniós direktívát, amely arra fogja kötelezni a vállalatokat, hogy hozzájáruljanak a nyilvánosságra az alkalmazottak körében a bérskálát. Ennek köszönhetően senki nem fog hátrányba kerülni sem a neme, sem a nemzetisége, sem semmilyen más tényező miatt. *Dobre Nóra* azt is hozzátette, hogy ebből a szempontból amúgy jelenleg sem áll rosszul Románia, lényegében csak nagyon kevés helyen lehet szembeülni az üvegplafonnal, azaz a jelenséggel, hogy a nők kevesebbet keresnek ugyanazon pozícióban, mint a férfiak. (N.B. Sz.)

Szerkesztette: Vajda György

Konferencia a mesterséges intelligenciáról és az energiahatékonyságról Hogyan alakul a vállalatok jövője?

Szeptember 26-án Marosvásárhelyen, a Studium Hubban szervezte meg Mesterséges intelligencia és energiahatékonyság: együtt a fenntartható jövőért címmel konferenciáját a Romániai Magyar Üzletemberek Egyesülete.

Nagy-Bodó Szilárd

– A konferenciák témáinak kiválasztása mindig hosszú időt igényel, ezen is már fél éve elkezdünk dolgozni, a fenntartható energia használatáról két éve tartottunk egy kerekasztal-beszélgetést, ami azóta nagyon sok ponton felülíródott, így arra gondoltunk, hogy egyrészt bemutatjuk a résztvevőknek, hogy mi várható az energiaárak területén, mert ez a költségek egy jelentős részét teszi ki, másrészt, ami a mesterséges intelligenciát illeti, rég terveztük, hogy egy ilyen témát is beépítünk a konferenciába – mondta *Diósi László*, a Romániai Magyar Üzletemberek Egyesületének elnöke. A közel telt házas előadások hasznos tudást adtak át a résztvevőknek, gyakorlati példák hangzottak el, például a mesterséges intelligencia kapcsán a szakemberek ismertették, hogy hogyan fognak a vállalatok a saját embereikkel, erőforrásaikkal sokkal hatékonyabban és gyorsabban dolgozni, illetve, hogy nem kell félni a technológiától, hiszen ez nem a cégvezetés cseréjét jelenti. Az előadások után több pozitív visszajelzés is érkezett, ami azt jelenti, hogy a résztvevők megértették, hogy miért jó használni a mesterséges intelligenciát – mondta *Diósi László*.

A mesterséges intelligencia vállalkozáson belüli használata kapcsán *Reményi Zsuzsanna*, a Prohuman nemzetközi ügyfélkapcsolati igazgatója mondta el lapunknak, hogy sok helyen már használják a technológiát, például a beérkezett önéletrajzok szűrésére. Azonban Romániában ez még nem egy elterjedt megoldás, ugyanis sokan túl konzervatívan állnak az újításokhoz, pedig az MI képes lenne átvenni a repetitív feladatköröket, ami azt is jelenti, hogy a (közel)jövőben bizonyos munkakörök meg fognak szűnni. Ennek kapcsán merül fel az a kérdés, hogy mi lesz azokkal az emberekkel, akik jelenleg a veszélyeztetett területeken dolgoznak. Lehetőség van az átképzésre kompetenciaalapon, ezáltal új pozíciókat lesznek képesek ellátni az emberek, emelte ki *Reményi*

Diósi László, az RMUE elnöke

Fotó: RMUE/Facebook

Zsuzsanna, aki arra is rávilágított, hogy nem az lesz a fontos a jövőben, hogy hány diplomája vagy milyen végzettsége van az embereknek, hanem az, hogy milyen kompetenciával rendelkeznek. Jelenleg a szakemberek még azt tapasztalják, hogy a társadalomban nincs elég nyitottság a változásra, a váltásra, éppen ezért a vállalatok és a társadalom felelőssége is, hogy szép lassan kezdje el csepegtetni az információt annak érdekében, hogy az emberek ne ijedjenek meg, legyenek tisztában azzal, hogy át fogják képezni őket, és azt követően egy magasabb feladatkört fognak ellátni, akár ők fogják kezelni az MI-robotot, fogalmazott a Prohuman nemzetközi ügyfélkapcsolati igazgatója.

Azzal is tisztában kell lenni, hogy a mesterséges intelligencia már most sem úri mulatság, egyre inkább megjelenik a kisebb vállalatok szintjén is. Aki nem kezd el használni, az versenyhátrányba kerül, húzta alá *Nagy-Imecs Péter*, a Goodroid vezetője, hozzátéve, hogy volt, amikor luxusnak számított a mesterséges intelligencia, de mára már szükségletté vált. A mesterséges intelligencia jelen állás szerint leginkább az irodai feladatokat tudja felgyorsítani, ami egy gyártó-cég esetében nem közvetlenül termelő kapacitás, tehát abban segíti a vállalkozást, hogy ugyanannyi alkalmazottal több feladatot tudjanak lefedni. *Nagy-Imecs Péter* arról is beszélt a Népiújságnak, hogy például az informatika területén mekkora hatékonyságot jelent a mesterséges intelligencia, hiszen amit két évvel ezelőtt 90 informatikus végzett el, arra ma csak 20 kell, a többiek pedig más projekteken tudnak dolgozni.

Jó dolog a mesterséges intelligencia, viszont fontos, hogy a folyamatok végén ott legyen egy ember, aki jóváhagyja az eredményt vagy a következő lépést, mondta *Szabó L. Nándor*, a Grepton vezető fejlesztője, aki külön kiemelte, hogy az emberek és a mesterséges intelligencia közös munkájában sokkal kisebb a hibák előfordulásának a valószínűsége, mintha csak emberek dolgoznának, tehát nemcsak a sebességet, hanem a minőséget is javítja a technológia. Ugyanakkor az MI-nek az egészségügyi szolgáltatások terén is nagy szerepe lehet a jövőben. A Michigani Egyetemen egy olyan technológiát alakítottak ki, ami hat évre képes előre jelezni a tüdőrák kialakulását, mondta *Szabó L. Nándor*.

A vállalkozások terén a mesterséges intelligencia nagy segítséget jelent például a logisztikában, hiszen előre lehet jelezni a segítségével, hogy mikor fognak egyes készletek kimerülni, mikor, mennyit és mit kell rendelni, magyarázta *Czere Márk*, a Grepton építkezési és marketingigazgatója. De az MI használata mellett is oda kell arra figyelni, hogy a vállalkozásnak legyen valamennyi tartaléka is, hiszen, ha az ellátási láncban bármilyen probléma adódik, és nem áll rendelkezésre valamennyi felhalmozott készlet, akkor a cég hosszabb-rövidebb ideig működésképtelenné válik.

A Romániai Magyar Üzletemberek Egyesületének konferenciáján a mesterséges intelligencia mellett a másik fő téma az energiahatékonyság volt, hiszen a vállalatoknak tisztában kell lenniük azzal, különösen egy potenciálisan változó adókönyvetben, hogy hogyan tudnak akár spórolni az energiaszámlákon. *Demeter Attila*, az MVM Románia igazgatója a Népiújságnak elmondta, hogy az ország kevesebb energiát használ, mint a rendszer-váltást követő időszakban. Ennek oka, hogy számos ipari létesítményt bezártak. Ezzel szemben a lakossági fogyasztók több áramot használnak, ami nem is meglepő, hiszen a háztartásokban folyamatosan emelkedik az elektronikai eszközök száma. Az energiaszektor kapcsán a szakember arról is beszélt, hogy Európa-szerte a hálózatok nagyon nagy arányban össze vannak kapcsolva, tehát egy szoros összefonódás van az országok között. Ezzel együtt azt is látni kell, hogy Románia abszolút mennyiségben meg tudja termelni azt, amennyit elfo-

gyaszt, csak nem akkor, amikor a fogyasztás történik, ugyanazon hónapban importál és exportál is jelentős mennyiségű elektromos áramot, magyarázta *Demeter Attila*. Kérdésünkre a szakember a megújuló energiaforrások kapcsán elmondta, hogy Romániára EU-s irányzatok vonatkoznak, a zöldenergia pedig önmagában egy nagyon jó dolog, ami magas fokú kímélet a környezetet, viszont a rendszerben tetten érhető egyensúlytalanságokat nem képes kezelni, sőt nagymértékben hozzájárul ezek eszkalálásához. Ezzel együtt is a zöldenergiában van a jövő, a feladat pedig az, hogy megtaláljuk a zöldenergiát előállító megoldásokat és a gazdaságos, kiszámítható tárolási módszereket, amelyekkel fenn lehet majd tartani az energiarendszereket, mondta az MVM Románia igazgatója, aki azt sem rejtette véka alá, hogy jelenleg a rendszerek nagyon kockázatosak működnek, tele vannak egyensúlytalanságokkal, ha pedig kialakulnak elektromos balesetek, akkor az több országot is érinthet a mai Európában.

Románia tekintetében meg kell említeni a vízi erőműveket, amelyek az ország energiafogyasztásának a 30%-át fedik le, ennek 40-45%-a a Dunán valósul meg, 30% a belső folyókon, a többi pedig a tároló tavaknál. Utóbbiakat akkor sem szabad teljesen kiüriteni, ha nincs elég termelés a folyókon, mivel a télre készülve legalább két TW-nyi elektromos áramot kell tárolni a tavakban azért, hogy a romániai energetikai rendszer a szárazság és egy hideg tél esetén is tudjon működni. A tavalyi rekord magasnak számító termelés, 18 terawattóra (TWh) volt, míg idén a tíz

éve nem látott szárazság következtében a vízi erőművek termelése lecsökkent 14 TWh-ra. *Borbély Károly*, a Hidroelectrica vezetője azt is elmondta, hogy a teljes Európát érintő árhullámra is felkészültek, valamint arról is beszámolt, hogy 9.000 köbméter/másodperces hozamot még gond nélkül tudnak kezelni, a problémák akkor jelentkezhetnek, ha a hozam másodpercenként 10.000 köbméter fölé emelkedik.

Borbély Károly arról is beszámolt, hogy a jövőben több vízi erőmű munkálatai is befejeződhetnek, ezek sorában első lesz a ratosnyai. Azt követően a környezetvédelmi előírások miatt szinte lehetetlen lesz újabb erőműveket építeni, éppen ezért a jelenlegieket fogják korszerűsíteni, hogy megnöveljék ezek életciklusát annak érdekében, hogy még hosszabb ideig az energetikai termelési szektor oszlopos tagjai lehessenek.

– A konferencia lejártaival a Romániai Magyar Üzletemberek Egyesületének munkája nem áll meg, a jövőben olyan makrogazdasági műhelymunkát szeretne végezni, amely a romániai gazdaság rövid és középtávú jövőjét fogja előrevetíteni. Abban bízunk, hogy egy ilyen műhelymunka alatt nagyon pontos képet kapnak a résztvevők, illetve az ott feltett kérdésekre helyben is fognak tudni válaszolni a meghívott elemzők, akikről azt várjuk, hogy megjövendöljék, hogy mire lehet számítani a pénzügyi stabilitás, az adórendszer és a vállalkozási körülmények – vevők vásárlási ereje, vevőknél levő kintlévőségek – tekintetében – fogalmazott *Diósi László*, kiemelve továbbá, hogy még számos más területen is van a jövőre nézve.

Lesz virág a sírjukon

Lovas napok a Bekecsen

Múlt szombaton tizenkilencedik alkalommal gyülekeztek a Bekecs hegyen tisztelni és emlékezni az első világháború egyik fontos csatájára. Ez a hely nemcsak a bekecsaljiak, hanem a megye magyarsága számára fontos találkozó-, gyülekező- és zárandókhely. A rendezvény az idei bekecsi lovas napon volt.

Gligor Róbert László

Gyönyörű ősziidőben gépkocsik, szekerek, „székely szafarik” és lovasok sora kanyargott fel a hegyoldalon szombaton délelőtt, emlékezni a 108 évvel ezelőtti történelmi eseményekre. Az ünnepség a Falu erdeje feletti sírkertnél kezdődött, ahol *Benkő József* történész, a marosvásárhelyi királyi 23. határ- vadász zászlóalj hagyományörző csoportjának vezetője felidézte az 1916. szeptember 26. és október 5. közötti eseményeket, amikor a kassai 9. és miskolci 10. honvédek egy bosnyák alakulattal kiegészülve véres harcok árán megállították a hegytetőn az Erdélybe betört román hadsereg négy zászlóalját, amely visszavonulásra kényszerült. *Nagy Béla* nyárádselyei református lelkész áhítatában arra emlékeztetett: ezek a katonák szembenéztek a halállal, és testükkel fogták fel a nemzetünket ért támadást. Békesség csak akkor lesz a szívekben, ha mindannyian elismerjük a világ világosságát, a békesség fejedelmét, Jézust, aki azért jött el, hogy békességével, szeretetével megáldja ezt a világot.

A 27 magyar és két bosnyák hősi halott nyughelyénél a simontornyai, berzétei és nyárádszeredai kórusok énekeltek, tárogatón játszott *Lőrinczi Sándor*, majd a kegyelet virágainak elhelyezése után mindenki

felvonult a Bekecs-tetőre, ahol megkezdődött a központi ünnepség.

Megnyitóbeszédében *Kacsó Lajos*, Nyárádmagyarós község polgármestere emlékeztetett, hogy tizenkilenc éve gyűlnek össze itt megemlékezni az első világháborúban itt zajlott csatákról, és jó látni, hogy az első rendezvény óta egyre többen érkeznek az ünnepségekre. A hősökre emlékezés nem a múltnak, nem is a jelennek, hanem inkább a jövőnek szól. Az itt elesett katonák vállalták sorsukat, életüket adták azért, hogy helytállásukból az utókor erőt és példát merítve haladhasson tovább a történelem útján. „Az ő áldozatuk bennünk nyeri el az értelmét” – hívta fel a figyelmet az előljáró.

– A szülőföld védelméért harcolók bátorsága és önfeláldozása előtt ma is fejet hajtunk – mondta felszólalásában *Péter Ferenc*, a megyei tanács elnöke, aki arról is szólt, hogy elődeink a szabadságot és hazájukat védték, nekünk pedig az a feladatunk, hogy ezt a szellemi örökséget továbbvigyük, és biztosítsuk, hogy a következő nemzedékek is megértsék és tiszteljék mindazt, amiért ők harcoltak, hogy a fiatalok értékelni tudják a szabadságot, amiben élnek.

Magyarország csikszeredai főkonzulátusa nevében *Gáll Hajnalka* konzul köszöntötte az ünneplőket, rámutatva, hogy nemcsak a hagyományos lovas kultúrát ünnepeljük, a hagyományaink és közösségünk ereje előtt tisztelgünk, hanem a történelem egy fontos pillanata előtt is fejet hajtunk. „Tiszteljük meg múltunk hőseit azzal, hogy mi magunk is becsülettel és összefogással járunk hozzá közösségünk jövőjéhez” – szölte a hallgatóságához a diplomata. Ezt követően a nyárádmagyarósi általános iskola diákjai, valamint a nyárádselyei kisiskolá-

sok mutatták be ünnepi műsorukat, fellépett a simontornyai, nyárádszeredai és berzétei egyesített kórus, énekelte a nyárádmagyarósi *Szabó Szidónia*, majd a tahitótfalui *G. Szalai Lajos* osztotta meg idillikus hangú képét a múltó erdélyi faluról. Az ünnepi pillanatok csúcspontja volt a Bekecs hegy piros-fekete zászlajának felvonása, amely az ünnepség méltó őrzője, és hirdeti: itt vagyunk és itt leszünk. Olyan zászló ez, amely csak ezé a hegyé és ezé a népé. Piros színe a vért, a fekete a földet és a gyászt jelezve azokra emlékeztet, akik vérüket adták ezért a földért. A maroszentannai *Mátyás Ernő* szavai után idén is meggyújtották a lármafát, megmaradásunk lángjának jelképeként, majd a tömeg átvonult a Kör-tövéz mezejére, ahol a világháborúban elesett hat honvéd sírjánál sorakoztak fel a huszárok, lovasok, a Történelmi Vitézi Rend. *Benkő József* itt is felidézte az 1916-os eseményeket, majd *Lukács János* nyárádselyei plébános és *Nagy Béla* lelkész imája után a bekecsalji önkormányzatok, a megyei tanács, az RMDSZ, az RMGE Maros, a hagyományörző huszár- és katonai csapatok, vitézek, valamint a magyarországi testvértelepülések képviselői elhelyezték a megemlékezés koszorúit.

Délután a színpadon az Aranyos, a Kis-Bekecs és marosvásárhelyi Boróka néptáncműsorral, a csíkrákosi Gerendely férfikórus dalokkal szórakoztatta a tömeget, majd a harasztkeréki Varázspatkó lovarda tartott lovas bemutatót. A hét végén szervezett lovas napok keretében pénteken este a 15. Mátyás huszárezred szovátai csapata fogadta és látta el a messziről érkező huszárokat, akik kora reggel nyergeltek, hogy délelőtt már kint lehessenek a hegyen, ahová sok más társuk, ha-

Tisztelgés az I. világháborús hősök előtt

Fotó: Gligor Róbert László

gyományörző huszárok és civil lovasok, fiatalok érkeztek nyeregben, és álltak sorfalat az ünnepség ideje alatt. *Csontos József*, a debreceni 2. honvéd huszárezred hagyományörző századosa örömet fejezte ki, hogy sok gyermeket hoznak fel szüleik, örömmel tapasztalják, hogy van utánpótlás, és még sokszor ki fognak ide lovagolni a hagyományörző huszárok, együtt ünnepelni. „Közösek az emlékeink, közös az értékrendünk, az ezred becsülete” – fogalmazott az anyaországi vendég, rámutatva, hogy a hagyományörzés és a huszárság alázat és szolgálat, és „így kell szolgálni, hőseinket megtisztelni”.

Gáll Hajnalka konzul sem feledkezett meg a hétfévi lovas ünnepéről, felszólalásában kiemelte: a lovas napok szorosan összefonódnak a magyar történelem, a hazaszeretet, a magyar hagyományok megőrzésével. „Ma közösen ápoljuk ezt a hagyományt, tisztelve múltunkat, miközben az új nemzedéknek is bemutatjuk kultúránk gazdagságát” – tette hozzá.

„Ahogy az itteni hősökre emlékeznek, az egy csoda” – mondta el benyomását lapunknak Nyárádselye anyaországi testvértelepülése, Sellye város alpolgármestere. Minden évben van valami újdonság, így

csodálatos a rendezvény. Mintha hazajönne – így érzi magát a Bekecsalján *Kovácsné Böröcz Anette*, aki évente többször is megfordul a nyárádselyi faluban, és úgy gondolja, hogy mindig itt hagy egy kis darabot magából.

Az anyaországi Simontornya országgyűlési képviselője magánemberként otthon részese a katonai hagyományörzésnek és sírgondozásnak. Múlt hét végén beszélgetett a marosvásárhelyi katonai hagyományörzőkkel, akiknek szívfájdalmuk, hogy bár a Bekecsen miskolci katonák vannak eltemetve, mindeddig Miskolc sosem képviseltette magát a megemlékezéseken. A képviselő rögtön felvette a kapcsolatot egyik képviselőtársával, hogy a következő alkalommal már miskolciak is legyenek jelen.

Bencze János számára azért is volt megható a világháborús megemlékezés, mert dédnagyapja az olasz fronton esett el, és idegen földben nyugszik, úgy véli, ha ismerjük, hol nyugsznak a hősök, kötelességünk róluk megemlékezni. Járt már Nyárádszeredában, de a bekecsi katonai emlékekről mindeddig nem tudott, ezért nagyon felemelő volt számára a szombati ünnepség. Úgy gondolja, az az összetartás és közösségi élet, ami itt van, példaértékű a magyarországiak számára is.

TÖBBET
A POLGÁRNAK

KEVESEBBET AZ ÁLLAMNAK

Győzzön a józan ész!

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Csütörtökig lehet benyújtani Ösztöndíjpályázat V–XII. osztályosoknak

A 2024/2025-ös tanév ösztöndíjpályázatait október 3-ig, csütörtökig kell benyújtani az oktatási intézmények titkárságán. Az Oktatási Minisztérium átalakította az ösztöndíjrendszert, ez alapján idén hétféle ösztöndíjban részesülhetnek a közoktatásban részt vevő diákok.

Az idei ösztöndíjrendszer újdonságaként, ha egy hónapban 10 vagy annál több igazolatlan hiányzást halmoz fel egy diák, nem kapja meg az érdemösztöndíjat arra a hónapra. A minisztériumi rendelet értelmében az idei szeptemberi és októberi ösztöndíjakat november 20-án folyósítják. Az 5. osztályos tanulóknak járó érdemösztöndíjat a tanulók által az adott tanév első két tanítási időszakában elért tanulmányi átlag alapján ítélik oda, és februártól a tanév végéig folyósítják.

A 9. osztályos tanulóknak járó érdemösztöndíjakat a középiskolai vagy szakképzési felvételi átlagok alapján ítélik oda.

Az ösztöndíjakat az oktatási intézmények titkárságán a tanév kezdetét követő 25 napon belül lehet igényelni.

A kiválósági, az érdem-, a reziliencia- vagy a műszaki ösztöndíjra jogosult diákoknak minden tantárgyból sikeresen kell vizsgáznuk, és a magaviseleti jegyük tízes kell legyen – olvasható az Oktatási Minisztérium honlapján. Olimpiai kiválósági ösztöndíjakban olyan diákok részesülhetnek, akik a nemzetközi tanulmányi versenyeken, illetve az Oktatási Minisztérium által elismert nemzetközi sportvetélkedőkön I., II. vagy III. helyezést értek el, illetve a tantárgyversenyek I., II., illetve III. helyezettei számára nyújtható.

Az érdemösztöndíjakat és a reziliencia-ösztöndíjakat együttesen a közoktatási intézményben az 5–8. és az egyes liceumi osztályok – beleértve a szakképzést és a duális szakképzést is – tanulóinak lehet odaítélni.

Fotó: Nagy Tibor

Reziliencia-ösztöndíjban részesülhetnek azok a diákok, akiknek onkológiai és/vagy krónikus betegségük van, és akik több mint négyhetes időtartamot töltenek az Iskola a kórházban nevű programban vagy otthoni oktatásban. Minden olyan diák megkapja az ösztöndíjat, aki 7-es vagy annál magasabb tanulmányi átlagot ér el, illetve, ha benne van a legjobb tanulmányi eredményt elérők 30%-ában. Szociális ösztöndíjra jogosultak azok a diákok, akiknek családjában az utóbbi 12 hónapban az egy főre eső jövedelem nem érte el az országos minimálbér 50%-át; árva, illetve félárva gyerekek, egyszülős családok gyerekei, fejlődési vagy funkcionális zavarban szenvednek. Hasonlóképp azok a tanulók, akik egyszülős családokból vagy olyan családokból származnak, amelyek a minimális beilleszkedési jövedelemben részesülnek.

Kiskorú édesanyáknak járó ösztöndíjra jogosultak azok, akik nappali tagozaton folytatják tanulmányaikat általános vagy középiskolában. Műszaki ösztöndíjat a szakképzésre vagy duális képzésre beiratkozott tanulók kapnak. (szer)

A munkáltatók bónuszjuttatása lehet Utalvány háztartási munkáért

A Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség tájékoztatja a munkáltatókat arról a lehetőségről, hogy alkalmazottaiknak bónuszjuttatásként olyan utalványokat adhatnak, amelyekkel a háztartási munkát vállalók tevékenységét fizethetik meg.

Pálosy Piroska

A háztartási szolgáltatók tevékenységének szabályozásáról szóló 2022. évi 111-es törvény rendelkezései szerint a munkáltatónak regisztrálni kell a tichete.anofm.ro platformon, ahol háztartási tevékenységekre szóló utalványokat szerezhet be a munkavállalók jutalmazására. Az utalványokkal a munkavállalók azoknak a szolgáltatóknak vagy magánszemélyeknek fizethetik meg a munkáját, akik segítenek a háztartásban különböző házimunkákban, például a takarításban, a zöldövezet karbantartásában, vasalás/mosás/főzésben, háziállatok gondozásában, a mozgásképtelenek ápolásában stb. E szolgáltatások kedvezményezettje bármely természetes személy lehet, aki regisztrált az AJOFM-nél a tichete.anofm.ro platformon, aki utalványokat kapott a vállalatától, és kitöltötte azokat.

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor

Ahhoz, hogy egy munkáltató az alkalmazottainak háztartási tevékenységekre nyújtott utalványokat kézbesítsen bónusz vagy prémium formájában, a munkáltatóknak szerződést kell kötniük a munkaerő-foglalkoztatási ügynökséggel, amelynek területén a székhelyük található.

Háztartási szolgáltató lehet bármely 16. életévét betöltött személy, aki szeretné növelni vagy kiegészíteni jövedelmét alkalmi, nem szakértett háztartási tevékenységek végzésével, függetlenül attól, hogy

munkanélküli, nyugdíjas, diák, egyetemista vagy alkalmazott. Feltétel azonban, hogy ne legyen családtagja annak a kedvezményezettnek, akinél munkát vállal.

Mind a háztartási szolgáltatónak, mind a háztartási kedvezményezettnek regisztrálni kell a tichete.anofm.ro platformon. Az utalványok nem ruházhatók át, nem használhatók fel más áruk, szolgáltatások vásárlására, és csak az a háztartási szolgáltató használhatja fel, akinek az adataival kitöltötték.

Azok a munkáltatók, akik egy

naptári évben legalább 600 otthoni tevékenységre szóló utalványt igényelnek és adnak ki ugyanazon munkavállalónak, a következő évben kérésre ingyenesen kaphatnak 50 háztartási tevékenységre szóló utalványt, megszorozva a munkavállalók számával, akiknek az előző évben legalább 600, otthoni tevékenységre szóló utalványt adtak ki. A háztartási tevékenységi utalvány a munkáltatók számára ingyenes, és bármely munkavállalónak adható prémium vagy jutalom formájában, megadva annak a munkavállalónak a nevét, vezetéknevét és személyi azonosító számát, aki háztartási kedvezményezettként jogosult az otthoni tevékenységi utalványt felhasználására.

Az utalványok alapján végzett tevékenységek előnye, hogy a háztartási munkát végző személyek nyugdíjbiztosítottak lesznek, ha havonta legalább 85 háztartási utalványt érvényesítenek, ami havi 1.275 lejnek felel meg, egészségbiztosítással is rendelkeznek, arra nem kell külön járulékot fizessenek. A háztartási tevékenységből származó jövedelem felére kell jövedelemadót és társadalombiztosítási járulékot (CAS) fizetni.

A <https://tichete.anofm.ro/> platformot a Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium hozta létre az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Hivatal (ANOFM) által nyújtott közszolgáltatásként, amelyet minden állampolgár igénybe vehet.

A weboldal támogatja a kereslet és kínálat elektronikus közvetítését

A RAR virtuális munkatársa A RAReş chatbot válaszol

A Román Gépjármű-nyilvántartási Hivatal (RAR) egyszerűsítette a szolgáltatásaival és az eljárásokkal kapcsolatos tájékozódást az intézmény honlapján elérhető RAReş chatbot segítségével.

A közlemény szerint a chatboton keresztül a hivatal RAReş nevű virtuális munkatársa segítségével gyorsan ellenőrizhetik a gépkocsitulajdonosok, hogy mikor esedékes az autó következő műszaki vizsgálata, de arra is választ kaphatnak, hogy mit kell tenniük, ha elvesztették a jármű törzskönyvét, vagy ha időpontot szeretnének foglalni egy márkakereskedésben.

„Mostantól könnyebben kapcsolatba léphet velünk, könnyebben hozzáférhet a műszaki információkhoz a RAR www.rarom.ro weboldalán elérhető RAReş chatboton keresztül” – olvasható a közleményben. Az intézmény szerint a RAReş chatbot képes nagy mennyiségű információ feldolgozására és a beszélt emberi nyelv megértésére, és a felhasználókkal való interakció során folyamatosan tanulni fog az információcserékből, hatékonyabbak és pontosabbak lesznek a személyre szabott válaszai és megoldásai. (sz.p.)

A MOL és A Közösségért Alapítvány kiírása

MOL Gyermekgyógyító program

A MOL Románia és A Közösségért Alapítvány a MOL Gyermekgyógyító program 16. pályázati kiírását hirdette meg olyan civil szervezetek számára, amelyek emocionális terápiás foglalkozásokat és pszichoszociális beavatkozásokat szerveznek különleges nevelési igényű és betegséggel élő gyermekek részére.

A pályázatokat 2024. október 24-ig online lehet benyújtani A Közösségért Alapítvány www.kozossegetert.ro honlapján. A teljes támogatási alap a korábbi 400.000 lejről 640.000 lejre emelkedett, az egy pályázat keretében elnyerhető finanszírozás pedig 40.000 lejre. A MOL Gyermekgyógyító programot A Közösségért Alapítvány szervezi, az anyagi alapokat pedig a MOL Románia biztosítja. Az eddigi 15 kiírás keretében megvalósított 288 pályázat összfinanszírozása meghaladta az 5,3 millió lejt, amely több mint 15.000 különleges nevelési igényű és betegséggel élő gyermek terápiás kezelését segítette. A program meghirdetése és a pályázati űrlap elérhető a www.kozossegetert.ro honlapon – tájékoztatott András Imre, A Közösségért Alapítvány ügyvezetője és Felméri Erzsébet, a MOL Románia programkoordinátora. (pálosy)

és a háztartási szolgáltatásokra vonatkozó utalványok felhasználását a felek közötti kapcsolatban.

Január elsejétől lehetővé vált a magánszemélyek számára, hogy munkaszerződés nélkül is törvényesen foglalkoztathassanak alkalmi házi munkát végzőket.

A munkaügyi minisztérium ezt egy internetes platform segítségével teszi lehetővé, amelyen keresztül a regisztrált munkaadók utalványokkal fizetik a háztartási munkát végzőket, egy utalvány értéke 15 lej.

A 2022. évi 111-es számú törvény szerint a háztartási tevékenységre szóló utalványokat a szolgáltató készpénzre válthatja be a munkaügyi hivataloknál, az online platformon, postán, vagy a háztartási szolgáltató által megjelölt bankszámlára történő átutalással a kérelem benyújtásától számított legfeljebb 5 napon belül.

A háztartási munkára/tevékenységekre vonatkozó utalványok a kézhezvételtől számítva 12 hónapon belül használhatók fel vagy válthatók be a kedvezményezettek, illetve a háztartási szolgáltatók esetében.

A háztartási tevékenységekre vonatkozó felhasználatlan utalványokat az Országos Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség a 12 hónapos időszak lejártá után 30 napon belül érvényteleníti.

A háztartási szolgáltató tevékenységeinek szabályozása a román állam által az országos helyreállítási terv (PNRR) keretében vállalt reformok egyike.

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Összefoghat a Hyundai és a Toyota

Nem ismeretlen lépés az autópárhazban az, hogy a márkák összefognak és közösen végeznek fejlesztéseket. Ezzel egyrészt olcsóbban, másrészt gyorsabban is tudnak haladni, vagyis versenyelőnyre tudnak szert tenni. Ha körülnézünk az autópiacon, számos erre vonatkozó példát láthatunk, ennek ellenére furcsa, hogy a Toyota és a Hyundai ilyen egyezségekre készül. Ugyanis a gazdasági versenyen túl történelmi „ballaszt” is nehezíti a japán és dél-koreai kapcsolatokat. Nem is kell nagyon visszamenni a történelemben, hiszen ezelőtt 5 évvel, 2019-ben még egy bojkottra is sor került, amelyben a két ország között elmérgesedett kereskedelmi vita után Dél-Korea szinte mindent elutasított, ami Japánból származott, beleértve az élelmiszereket és a filmeket is. Ehhez képest mostanra már arról beszélnek, hogy a

két ország nagy autómárkái között együttműködés is bekövetkezhet. Ennek oka a kínai autók térnyerése, amelynek kapcsán a más távolkeleti országok márkái is érzik, hogy valamit tenni kell.

Friss iparági értesülések szerint Akio Toyoda, a Toyota elnöke október 24-én Szöulba, Dél-Korea fővárosába utazik, hogy Chung Euisunnal, a Hyundai első emberével találkozzon, mi több, egy diplomata úgy nyilatkozott az Electrek portálnak, hogy a dél-koreai márka vezetője már régóta tervbe vette ezt a találkozót, természetesen üzleti megfontolásból, ugyanis mindkét vállalatnak megvan a maga erőssége, amelyből a másik profitálhat. A dél-koreai márka egy kiemelkedő elektromosautó-technológiával rendelkezik, beleértve a 800V-os architektúrát, és jelen állás szerint nem túlzás azt állítani, hogy globális szinten az egyik

legjobb elektromosautó-gyártó éppen a Hyundai. A Toyota viszont finoman szólva sem áll jól ezen a téren, így jól fogna számára a segítség, annak ellenére, hogy napjainkban a villanyautók értékesítése csökken, és helyettük a hibridek kezdik meghódítani a piacot. És pont a hibrid technológia az, amiben a Toyota tudna segítséget nyújtani a Hyundaiak. Egyes feltételezések

szerint az együttműködésnek köszönhetően a dél-koreai márka képes lenne megkészezni a jelenleg elérhető hibrid modelljei számát, négy éven belül pedig 40%-kal tudná növelni a hibridek eladását.

Az elektromos autók terén lévő együttműködés más szempontból is hasznos lenne a két gyártó számára, ugyanis a Toyota a közelmúltban kapta meg a japán kereskedelmi és ipari minisztérium engedélyt a házon belüli akkumulátorfejlesztésre és gyártásra. Csakhogy sokat nem ér az akkumulátor önmagában, ha nincs autó, amibe be lehetne építeni. Bár a japán márkának van mostanra már három tisztán elektromos autója is – ezek közül csak egy, a bZ4X jutott el Európába –, ezek nem arattak osztatlan sikert, így mindenképpen szükség van a fejlesztésre. Itt jönne be a képbe a Hyundai, amely emellett máris egy potenciális vásárló az akkumulátorokra. Ilyen értelemben pedig a Toyota két legyet üthet egy csapásra, de értelemszerűen a Hyun-

dainak is kedvező, hogy van egy biztosnak mondható akkumulátorbeszállítója.

A hibrid és elektromos autók mellett pedig van egy harmadik szempont is, ami miatt gyümölcsöző lehet a két vállalat együttműködése. Mindketten érdekeltek ugyanis a hidrogéntekológia fejlesztésében, így ebben a tekintetben is kézenfekvő az együttműködés, amelynek köszönhetően csökkenthetik a kutatás-fejlesztés költségeit.

Ha összejön a Hyundai és a Toyota együttműködése, akkor sem lesznek egymás kizárólagos partnerei. Ugyanis a Toyota a BMW-vel, míg a Hyundai a General Motorszal jelentett be partnerséget az elmúlt években. A szövetségek háttérben pedig szinte biztosan a Kínától való félelem áll, mivel a Toyota meg szeretné őrizni a globális első helyét, és a Hyundai sem szeretne lecsúszni a dobogó harmadik fokáról. Ennek következtében össze kell álljanak egyrészt a saját érdekekben, másrészt Kína ellen.

VS

Hyundai vs. Toyota, ellenségből partner, illusztráció

Forrás: Pounds Intercontinental Business

Teljesen új korszak jöhet a BMW-nél, újrarajzolják az autókat

BMW M4, hamarosan eltűnhetnek a hódfog alakú vesék a BMW-kről, illusztráció

Forrás: BMW

Talán a legtöbben még meg sem szoktuk a nagyvesés, vagy ahogy a köznyelv hívja, hódfogas BMW-eket, úgy fest, máris jön a változás. Mondjuk a „máris” kifejezést érdemes időzjelek közé zárni, mivel erre még legalább 5-6 évet kell várni, de ezzel együtt is az látható, hogy a bajor márka teljes egészében átrendezi a design-részlegét.

Az átszervezés során, amiről a Frankfurter Allgemeine Zeitung belső forrásokra hivatkozva azt állítja, hogy a közeljövőben fogják bejelenteni, új munkatársakat is bevonnak. A németországi lap szerint Adrian von Hooydonk designfőnök vezetésével megoszlanak a feladatkörök. Maximilian Missoni ezentúl a felső középkategóriáért, a luxuskategóriáért és az Alpinák designjéért lesz felelős. Missoniról azt kell tudni, hogy korábban hat éven át dolgozott a Polestarnál, és többek között neki köszönhető a Polestar 2 és 4 megjelenése.

A designcsapatban továbbá ott lesz még

Oliver Heilmer, aki jelenleg a Mini formatervezési vezetője, ő lesz felelős a kis- és középkategóriás modellekért a BMW-nél. Nem mellesleg Heilmer 2017 óta igazgatja a Minik designját. Végül, de nem utolsósorban, Domagoj Ducek a BMW formatervezési stúdiójának éléről átkerülhet a Rolls-Royce-hoz.

Ezen változtatások következtében pedig minden bizonnyal a márka modelljeinek megjelenése is változni fog. Arról viszont már nem szól a fáma, hogy miért van szükség a stílusváltásra, mivel a BMW azt kommunikálja – a számok pedig igazolják a márkát –, hogy a jelenlegi design sikernek örvend a vásárlók körében. Igaz, ez a hódfog formájú első hűtőrács leginkább a kínai vásárlóknak tetszik, és Kínában egyre kisebb piaca van a külföldi autók számára, így könnyen meglehet, hogy a bajor márka azelőtt szeretne visszatérni az európai vásárlók ízléséhez, mielőtt még komoly bajba kerül a Távol-Keleten.

Világrekordot döntöttek egy Toyota Priusszal

Sok mindent el lehet mondani a Toyota Priusról, azt viszont semmiképpen sem, hogy nem takarékos. Ez már az első generáció óta egy ismertető jegye, és a jelenleg kapható ötödik generáció sem hazudtolja meg ezt a hagyományt! Olyannyira nem, hogy éppen a múlt hónapban állítottak fel vele egy világrekordot, ugyanis jelen állás szerint egy Prius szelte át a legalacsonyabb üzemanyag-fogyasztással az Egyesült Államokat.

Wayne Gerdes volt a sofőr, akinek a nevéhez több hypermiling is kapcsolódik. A hypermiling azt jelenti, hogy a vezető arra törekszik, hogy a lehető legalacsonyabb fogyasztást érje el egy autóval. Gerdes nem kevesebb mint 5169 kilométert tett meg egy elsőkerék-meghajtású, alapfelszereltségű hibrid Priusszal, ezen a távon pedig az autó átlagfogyasztása mindössze 2,52 liter volt száz kilométerenként. Mindezt úgy, hogy a Prius hivatalos, gyár által megadott fogyasztási adata 4,1 liter/100 kilométer.

A rekordalacsony fogyasztáshoz persze Gerdesnek egy alapos tervre is szüksége volt.

Indulás előtt alaposan meghatározta az útvonalat, figyelembe vette az utak minőségét, a szintkülönbségeket, de még a hőmérsékletet is. Továbbá nem használt klímát, illetve az ablakot sem engedte le, hogy ezzel se növelje a légellenállást. Utóbbi két tényező azért nem lehetett valami kellemes a Mojave-sivatagban, ahol nyáron nem ritka az 54 Celsius-fok sem.

Azt nem tudni, hogy Gerdes milyen átlagsebességgel tette meg a több mint 5000 kilométeres távot, viszont kijelenthető, hogy aligha száguldozott, mivel a nagy sebesség nem tesz jót a fogyasztásnak. Azt sem lehet tudni, hogy hányszor állt meg, de ha számításba vesszük, hogy a Guinness-rekord teljesítése alatt 156 liternyi üzemanyagot égetett el, és a Prius tankja 43 literes, akkor az azt jelenti, hogy háromszor biztosan megállt.

Az imént említett Prius előtt 2016 óta egy Kia Niro tartotta a rekordot, amely 3,07 l/100 kilométeres átlaggal szelte át az Egyesült Államokat. És igen, ezelőtt nyolc évvel azt a bizonyos Nirót is Gerdes vezette.

Toyota Prius, ötödik generáció, jelen állás szerint a világ legkevésbé fogyasztó autója

Forrás: Toyota

Röviden

* Három pontra megközelítette a CSU Craiova a labdarúgó-Szuperliga éllovasát, a Kolozsvári FCU-t. Hétfőn, a bajnokság 11. forduló zárómérkőzésén az oltyán együttes 3-0-ra verte az Unirea 04 Sloboziát, és így 19-re növelte pontjai számát. Az első helyen álló Kolozsvári FCU-nak 22 pontja van.

* Először vesztett pontot a 2. ligás labdarúgó-bajnokságban az éllovas FK Csíkszereda. A Hargita megyei csapat gól nélküli döntetlenre játszott hétfőn Bukarestben a Steaua ellen a 8. forduló utolsó találkozóján.

* A Mezőkövesd – kisebb meglepetésre – 2-1-re győzött a Vasas vendégeként a magyar labdarúgó NB II 8. fordulójának hétfői zárómérkőzésén. A meccset remekül kezdte a vendégegyüttes, amely már a nyolcadik percben megszerezte a vezetést, majd az első félidő folytatásában kiválóan védekezett, a szünet előtt pedig megduplázta az előnyét. A fordulás után Pintér Attila együttese gyorsan szépített, és a lefújásig óriási fölényben játszott, ám képtelen volt újra kapuba találni. A Vasas legutóbbi öt mérkőzéséből négyet elveszített, és csupán a tizedik, míg a Mezőkövesd egymás után a második győzelmét aratta, és feljött a 12. pozícióba.

* Dennis Man (Parma) és Răzvan Marin (Cagliari) is gólt szerzett az olasz labdarúgó Serie A 6. fordulójában rendezett Parma – Cagliari mérkőzésen, amelyet a vendégek 3-2-re megnyertek hét-

főn. Man idénybeli harmadik találatát jegyezte, Marin először volt eredményes.

* Féléves eltiltással büntette a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség a kameruni föderáció elnökét, Samuel Eto'o-t. A játékosként az FC Barcelonával és az Internacionáléval is Bajnokok Ligája-győztes volt futballista ugyanis agresszívan és sportszerűtlenül viselkedett, és a játékosok és hivatalos személyek kötelességeire vonatkozó előírásokat is megsértette az U20-as női világbajnokság nyolcaddöntős meccsén, amelyen Kamerun kikapott Braziliától.

* A Renault 2026-tól már nem gyárt Forma-1-es motorokat, és véget vet csaknem ötvenéves szereplésének az autósport elitkategóriájában. A gyártó tulajdonában álló Alpine istálló hétfőn jelentette be a döntést. A Renault 1977-ben mutatkozott be az F1-ben, azóta, egy két-éves megszakítást kivéve, folyamatosan szerepelt az elitkategóriában motorszállítóként vagy gyári csapatként. Alpine néven 2021 óta van jelen a F1-ben, de az idén eddig mindössze 13 pontot gyűjtött a két francia versenyző, Pierre Gasly és Esteban Ocon révén, ezzel csak kilencedik a tízcsapatos konstruktóri világbajnoki pontversenyben.

* Ötvennyolc éves korában, agydaganatban elhunyt Dikembe Mutombo, az észak-amerikai profi kosárlabdajátékos (NBA) történetének egyik legjobb védekező játékos. A 2,18 méteres játékos 18 idényt ját-

szott az NBA-ben. Megfordult a Denver Nuggets, az Atlanta Hawks, a Philadelphia 76ers, a New Jersey Nets, a New York Knicks és a Houston Rockets együttesében, átlagban 9,8 pontot dobott és 10,3 lepatanót szerzett. Nyolcszor beavagatták az All Star-válogatottba, négyszer volt a szezon legjobb védekező játékos, 2015-ben pedig bekerült a Hírességek Csarnokába.

Zsinórban a harmadik mérkőzését veszítette el a Vasas FC

Fotó: a Vasas FC közösségi oldala

Gulácsi kimaradt, Fiola visszatért, és újonc is van Rossi 24 fős keretében

Újoncként Szűcs Kornélt is meghívta Marco Rossi, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya az októberi Nemzetek Ligája-mérkőzésekre készülő 24 fős keretébe. A 23 éves védő az angol Plymouth játékosa. Kimaradt a névsorból Gulácsi Péter, a Lipcse kapusa maga kérte, hogy pihenessen – mondta el Rossi a sajtótájékoztatón.

„Gulácsi maga kérte, hogy az idén hátralévő négy mérkőzésen tekinthessünk el attól, hogy meghívjuk. Súlyos sérülés után van, és rengeteg meccset kell lejátszania – indokolta a keddi sajtótájékoztatón a szakvezető a hálóról kihagyását. – Ugyanakkor biztosított minket, szükséghelyzet esetén azonnal rendelkezésünkre áll.”

Rossi az először meghívott Szűcs Kornél kapcsán arról beszélt, hogy

már egy ideje követik a szereplését, a nemzeti együttesben védőként és a középpályán ötként is bevezethető. Hozzátette, Vas Gábor ugyan visszatért sérülése után, de még nincs formában, Gergényi Bence szintén sérült, Yaakobishvili Antalt pedig meghagyták az U21-es válogatottnak, így itt a lehetőség, hogy kipróbálják Szűcsöt. A kerettel kapcsolatban még annyit jegyzett meg, hogy Sallai Roland ugyan megsérült a Galatasaray mérkőzésén, de „semmiféle aggodalomra okot adó problémája nincsen”, az MRI alapján csupán izomfáradásról van szó.

„Laczkó Zsolt vezetőedző lett a Budapest Honvédnál, ami a klub kényes körülményei ellenére is nagy lehetőség neki. Természetesen azt kívánjuk, hogy sok öröme legyen, és sikerre vezesse a Honvédot. A klubnak is kívánom, hogy

mielőbb visszajusson az NB I-be” – mondta a szakmai stábnak történeti változásról a korábban Kispesten is dolgozó Rossi, aki elárulta, pótlására a válogatott korábbi csapatkapitányát, Szalai Ádámot szemelte ki, de úgy fogalmazott, még sok részletet tisztázni kell a szerepváltozásával kapcsolatban.

Rossi szerint az elmúlt hat évben adtak okot arra, hogy semmiféle cél nem tekinthető elérhetetlennek, ugyanakkor a csoportrivális Hollandia és Németország nagyjából hasonló játékerőt képvisel, mindkettő a csúcsok csúcsa a nemzetközi futballban. Úgy vélte, ahhoz, hogy ellenük jó eredményt érjenek el, meg kell haladnia önmagát a csapatnak, azaz közel százszázalékos teljesítményre van szükség, de még így is remélni kell, hogy az ellenfél nem nyújtja a legjobbját. A kvartett ne-

gyedik tagjával kapcsolatban kijelentette, az NL élvonalában maradás szempontjából a legfontosabb, hogy a bosnyákok ellen jó eredményt érjenek el, ami különösen nehéz lesz idegenben.

„Nagyon örülök, hogy idáig eljutottam, ez számomra kitüntetés. Azt, hogy ilyen hosszú időt eltölthettem a nemzeti együttes kispadján, csak kívánhattam, amikor hat éve aláírtam. Persze, evés közben jön meg az étvágy, az ember mindig magasabbra törekszik. Kicsit hízelgőnek érzem, hogy még öt évet ma-

radhassak, és utolérjem Baróti Lajost, de ez csak részben múlik rajtam, nagyobb részben az eredményeken. Ehhez nagyon szép eredményekre lenne szükség” – reagált Rossi az MTI-nek arra a felvetésére, hogy következő, 69. találkozóján utoléri az örökragor második helyén a legendás Arany-csapat mesterét, Sebes Gusztávot.

A keret hétfőn találkozik Telkiben, a magyarok aztán jövő pénteken a hollandokat fogadják, három nappal később pedig Bosznia-Hercegovinában vendégeskednek.

A magyar labdarúgó-válogatott 24 fős kerete

* kapusok: Dibusz Dénes (Ferencvárosi TC), Szappanos Péter (Al Fateh SC), Tóth Balázs (Blackburn Rovers);

* védők: Balogh Botond (Parma), Botka Endre (Ferencvárosi TC), Dárdai Márton (Hertha BSC), Fiola Attila (Újpest FC), Orbán Willi (RB Lipcse), Szűcs Kornél (Plymouth Argyle FC);

* középpályások: Bolla Bendegúz (Rapid Bécs), Kata Mihály (MTK Budapest), Kerkez Milos (Bournemouth), Nagy Adám (Spezia Calcio), Nagy Zsolt (Puskás Akadémia FC), Nego Loic (Le Havre AC), Nikitscher Tamás (Keckseméti TE), Schäfer András (Union Berlin);

* támadók: Ádám Martin (Asztérasz Tripolisz), Csoboth Kevin (FC St. Gallen), Gazdag Dániel (Philadelphia Union), Horváth Krisztofer (Újpest FC), Sallai Roland (Galatasaray), Szoboszlai Dominik (FC Liverpool), Varga Barnabás (Ferencvárosi TC).

Előzetes román keret, csak légiósokból

A román válogatott szakvezetője, Mircea Lucescu egyelőre csak azoknak az idegenlégiósoknak a listáját tette közzé, akiket feltehetően meghív a csapat következő két Nemzetek Ligája-mérkőzésére (október 12., szombat, 21.45 óra: Ciprus – Románia és október 15., kedd, 21.45 óra: Litvánia – Románia). A következő játékosok számíthatnak meghívóra:

* kapusok: Florin Niță (Damac), Horațiu Moldovan;

* hátvédek: Andrei Rațiu (Rayo Vallecano), Radu Drăgușin (Tottenham), Adrian Rus (Pisa), Andrei Burcă (Baniyas), Virgil Ghiță (Cracovia);

* középpályások: Deian Sorescu (Gaziantep), Marius Marin (Pisa), Răzvan Marin (Cagliari), Nicolae Stanciu (Damac), Vlad Dragomir (Pafosz), Dennis Man (Parma), Valentin Mihăilă (Parma), Ianis Hagi (Rangers), Florinel Coman (Al Gharafa);

* támadók: Denis Drăguș (Trabzonspor), George Pușcaș (Bodrumspor), Daniel Paraschiv (Oviedo).

Fotó: MLSZ

Tovább növekedett a halálos áldozatok száma az Egyesült Államok délkeleti, hurrikán és árvíz sújtotta államaiban

Tovább növekedett, és megközelítette a százat a halálos áldozatok száma az Egyesült Államok délkeleti, hurrikán és árvíz sújtotta államaiban, miközben a romok eltávolítását is elkezdték vasárnap.

Az összesítések szerint a nyilvántartott halálos áldozatok száma legkevesebb 84, és közülük legtöbben, mintegy 30-an Észak-Karolina állam egy hegyek között fekvő városában, Asheville-ben haltak meg, amelyet áradás sújtott.

Az Appalache-hegység déli vonulatának ölelésében fekvő településre légi úton szállítanak élelmiszert és ivóvizet. Tennessee állam több közeli települését szintén árvizek érintették.

A Helene-hurrikán négyes fokozatú viharként múlt csütörtök éjszaka ért partot Florida északnyugati részén, ahol számos lakóépület összeomlott, valamint tengervíz árasztott el utcákat. Az okozott szélkárak és a nyomában járó súlyos esőzések az Egyesült Államok legalább öt államát – Florida, Georgia, Dél- és Észak-Karolina, valamint Tennessee – érintették súlyosan.

Georgia állam legnagyobb városában, Atlantában

az itéletidő két nap alatt 280 milliméter esőt hozott, amivel csaknem 140 éves, 1886-ból származó csapadékrekord dőlt meg.

Észak-Karolinában volt olyan település, Spruce Pine, ahol keddtől szombatig 610 milliméter csapadékot jegyeztek fel.

A hatóságok a károk elhárításán és a helyreállításon kezdtek dolgozni, vasárnap reggel még mintegy 2 millió fogyasztónál szünetelt az áramszolgáltatás.

Joe Biden elnök katasztrófa sújtotta területre nyilvántotta Florida és Georgia államokat, ami szövetségi források igénybevételeit teszi lehetővé a károk elhárításához és helyreállításához. Észak-Karolinában veszélyhelyzet van érvényben, ami szintén megkönnyíti a központi segítség igénylését.

Komoly gyűjtés is indult a károsultak megsegítésére, részben a Vöröskereszt révén.

A Moody's Analytics előzetes szakértői becslései szerint a vihar és áradások csak magántulajdonban 15–26 milliárd dollár kárt okozhattak, míg más számítások szerint a természeti katasztrófa károsszege és gazdasági hatása elérheti a 110 milliárd dollárt. (MTI)

Változások a parkolási rendszerben

A helyi tanács 2024.09.26-i ülésének 234. számú határozatával elfogadta a fizetős parkolók üzemeltetésére és fenntartására vonatkozó szervezeti és működési szabályzat 22. cikkelyének módosítását, amelyet a 2023/75. számú helyi tanácsi határozat tartalmaz. Így a fizetési felszólításban megállapított díjat 25 lejről 30 lejre emelik, ha a befizetésére még aznap 23:59 óráig sor kerül. A 48 órán belül befizetett díj pedig 50-ről 60 lejre emelkedik.

Ugyanakkor a Rózsák terén a Művész utca és a

nyári kert bejáratáig tartó szakasz 0 (nulla) zónájú parkolási övezetté válik.

Fizetős parkolási övezetet (2. zóna) alakítanak ki a következő módon: a N. Bălcescu utcában a Szabadság utcától a 01010 katonai egység sarkáig tartó szakaszon, a másik irányban pedig: a Bogdan P. Haşdeu utca és a Szabadság utca közötti szakaszon.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal kül- és belkapcsolati és sajtóosztálya

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 3 darab 25 literes korsó és egy 50 literes a Dacia környékén. Tel. 0753-638-487. (24063-I)

ELADÓ kemény tűzifa, 250 m. Tel. 0740-832-007. (24052)

MINDENFÉLE

KIÜRESÍTÜNK házat, tömbházlakást, elhordjuk a bútort, ruhaneműt, törmelékét, fát. Tel. 0793-066-951. (24015)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítésjavítást vagy -készítést, kinti, benti meszelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési vagy bádógosmunkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0746-335-349, Laci. (23926)

VÁLLALUNK: tetőkészítést, házépítést A-tól Z-ig, elszállítunk törmelékét, kitararítunk tömbházlakást. Tel. 0758-527-952. (24055)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen javítást, kinti-benti munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0720-680-854. (24073)

CÉG vállal 20% kedvezménnyel ház-tetőjavítást, tetőkészítést, cserépforgatást, kültéri-beltéri munkát. Saját anyaggal rendelkezünk. Tel. 0774-574-527. (24089-I)

VÁLLALUNK fakivágást, faelhor-dást, bontást, elszállítunk törmelékét. Tel. 0770-621-920. (24087-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk október 2-án **BAKAI ANNA-MÁRIÁRA** halálának 15. évfordulóján. Emlékét szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében!
Szerettei. (24075-I)

Halálának 17. évfordulóján szeretett férjemre,
BARTHA GERGELYRE emlékezem.
„Nem éleszthettek...
Aludj.
Békesség neked.
Takarjon be a diadalmas Ősz,
A csend,
S a nesztelenül hulló levelek.”
(Reményik Sándor)
Felesége, Bartha Gizella.
(24065-I)

„E földi világban, fellegeken túl
Halhatatlan az, ami soha nem él.
Mi lett, született, mind eltűnik,
Ember, fű, virág, árnyék,
falevél...”
(Vajda János)
Szomorú szívvel emlékeztünk szeptember 30-án
GYARMATI DÉNESRE,
aki immár tíz éve az égi mezőket járja. Emlékét mindig szívünkben őrizzük.
Gyászoló szerettei. (68122-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy **FÜLÖP ANNA MÁRIA (ANIKÓ)** 2024. szeptember 24-én, életének 64. évében csendesen elhunyt.
„Ott pihensz, ahol már nem fáj semmi,
s nyugalmat nem zavarja senki.
Életed elszállt, mint a virágillat,
de emléked ragyog, mint egy fényes csillag.”
Temetése 2024. október 2-án 15 órakor lesz a meggyesfalvi temetőben.
A gyászoló család. (24071-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédnagymama, nagynéni, keresztanya, unokatestvér és szomszéd, a kibédi születésű **özv. DEÁK EMMA** született **SOÓS EMMA** 2024. október 1-jén, életének 91. évében örökre megpihent. A virrasztás 2024. október 2-án, szerdán 18 órától lesz a Vili temetkezési vállalatnál. Temetése október 3-án, csütörtökön 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temető cinterméből. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (24086-I)

DORA OPTICS

Családi kedvezmény!

-15%

szemüvegvásárlás esetén.

www.doraoptics.ro 0733 553 976

ARADI VÉRTANÚK EMLÉKNAPJA

MAROSVÁSÁRHELY I SZÉKELY VÉRTANÚK EMLÉKMŰVE | 16.00 ÓRA

2024

MAROS

Mánványföldből
gyöngyvirágok

REGIZOR-COREGRAF | RENDEZŐ-KOREOGRAFUS:
SÁNTA-BÍRÓ ANNA ÉS SÁNTA GERGŐ

COORDONATOR COMPARTIMENT ARTISTIC | TÁNCKARVEZETŐK:
KOVÁCS SZABOLCS ÉS KÁSLER MAGDA

SCENOGRAF | DISZLETTERVEZŐ: **TÓTH KÁZMÉR**

DIRIJOR | ZENEKARVEZETŐ: **MOLDOVÁN-HORVÁTH ISTVÁN**

IDŐPONT: OKTÓBER 10., 19 ÓRA

MAROS MŰVESZEGYÜTTES ELŐADÓTERME

REZERVÁRE BILET: INTRE ORELE 8-16 LA NUMĂRII DE TELEFON 0757-059-594.
ELŐZETES HELYFoglalás SZÜKSÉGES 8-16 ÓRA KÖZÖTT A 0757-059-594-ES TELEFONSZÁMON.

rádió

fa

Marosvásárhely

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatér

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Az Erdély TV állást hirdet hangtechnikusi feladatkör ellátására, teljes- vagy részmunkaidőre

FELADATOK:

- Televíziós felvételek és élő adások hangosítása
- Hangtechnikai rendszerek telepítése és használata
- Többsávós hangfelvételek készítése és utómunkája
- Hangtechnikai eszközök megfelelő kezelése és karbantartása
- Televíziós stúdiók és kapcsolódó munkaterületek hangtechnikai felügyelete

ELVÁRÁSOK:

- Elektronikai és számítástechnikai ismeretek
- Akusztikai alapfogalmak és hangtechnikai szoftverek ismerete
- Hangtechnikai rendszerek és eszközök felhasználói szintű ismerete
- Hangtechnikával kapcsolatos szakmai nyelv ismerete
- Mikrofonozási technikák és vezeték nélküli rádiófrekvenciás mikrofonrendszerek ismerete

AJÁNLAT:

- Fiatal, dinamikus munkaközösség
- Jó munkakörülmények
- Megfelelő bérezés
- Megbízható, stabil munkahely

Részletes szakmai önéletrajzát küldje el az allas@erdely.tv e-mail címre **2024. október 6-ig!**

ETV